

Upravništvo: Ljubljana, Knačjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Sečen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2440.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček. zavod: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čelo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Mesečna znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knačjeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Stojadinovičeva vlada pred parlamentom

Od ogromne večine poslancev je bila sprejeta z ovacijami — Tudi vladina deklaracija je vzbudila odobravanje — Zanimiv, a brezpredmeten sklep slovenskih poslancev — Odloženi dvojni mandati

Beograd, 4. julija. p. Danes se je vlada g. dr. Milana Stojadinovića predstavila Narodnemu predstavništvu s svojo deklaracijo, za katero je vladalo v vsej politični javnosti v Beogradu in po vsej državi izredno zanimanje. Posebno veliko je bilo seveda zanimanje v parlamentarnih krogih, saj so posamezne skupine izjavljale, da bodo šele na osnovi vladne deklaracije zavzele svoje stališče do nove vlade in novega režima. V Narodni skupščini je bila vladna deklaracija sprejeta od ogromne večine z odobravanjem in vlada dr. Stojadinovića bo lahko, ako bo imela vedno za seboj toliko večino, izvedla svoj program. Maloštevilni Jevtičevi pristajajo na ostali skoro docela osamljeni. Pozornost je zbudilo tudi postopanje slovenske parlamentarne delegacije. Sinoči so imeli poslanci dravske banovine pod predsedstvom senatorja dr. Marušića posebno posvetovanje, kakšno stališče naj zavzamejo danes po prečitani vladni deklaraciji. Zatrjevalo se je namreč, da bo po želji vlade predlagana resolucija, ki izreka vladi zaupnico, ter da se bo o tej resoluciji vršilo pomensko glasovanje. Na pobudo dr. Marušića so slovenski poslanci sklenili, da se bodo glasovanja vzdržali. Do tega pa danes ni prišlo, ker o deklaraciji vlade sploh ni bilo niti debate niti glasovanja. Splošno pozornost je zbudilo zlasti tudi v diplomatskih krogih dejstvo, da je bil med vsemi člani vlade deležen najdolgotrajnejši in najtoplejši ovacij general Peter Živković. Njemu so tudi Jevtičevi pristajali viharo aplavdirali.

V senatu je bila sprejeta deklaracija vlade mirno. Klub senatorjev se bo prihodnje dni posvetoval o stališču, ki ga bo zavzel napram programu in politiki vlade dr. Stojadinovića.

V skupščini pred sejo

Ogromno zanimanje, ki je vladalo za deklaracijo vlade, se je pokazalo že v tem, da so bile že včeraj razgrajene vse vstopnice za obe galeriji Narodne skupščine, ki sta bili danes nabito polni. Več sto ljudi ni dobilo več prostora in so nestrpno čakali pred skupščino ter poslušali deklaracijo vlade na zvočniku. V Narodni skupščini je že v zgodnjih urah zavladalo živahno vrvenje. V poslanskih klubih in na hodnikih so se zbirale grude narodnih poslancev in senatorjev ter debatirale o političnem po-

ložuju. Že pred 10. uri je bila popolnoma zasedena tudi diplomatska loža. Navzoči so bili vsi v Beogradu akreditirani poslanci s papeškim nuncijem na čelu. Novinarska loža pa je bila mnogo premajhna, da bi mogla sprejeti ogromno število domačih in tujih novinarjev, ki so želeli prisostvovati današnji seji.

Že v dvorani je bilo naziti nekako politično grupacijo narodnih poslancev. Jevtičevi pristajajo na okupirali skrajno desnico v ospredju. G. Jevtić sam je zavzel skrajno zunanje mesto v tretji klopi. Okrog njega so se razmestili njegovi najbližji pristajali. Seji so prisostvovali tudi že poslanci Spahove skupine, ki so predložili svoja pooblastila in kojih mandati so bili na današnji seji verificirani. Voja Lazić je s svojo skupino zemljoradnikov zavzel prostore iz Jevtičeve skupine. Nekaj voditeljev Jevtičevcev je bil narodni poslanec Dragiša Milovanović.

Ovacije vladi

Ob 10.20 je zavzelo predsedstvo Narodne skupščine s predsednikom Čirčim svoja mesta, takoj nato pa je vstopila v dvorano vlada z ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu. Ogromna večina narodnih poslancev, gotovo kakih 270—280, je pozdravila vlado z gromkim ploskanjem in vzklikanjem. Jevtičevi pristajajo na skušali privediti protivocije, vzklikajoč Jevtiću, toda razen njih se ni nihče odzval. Ovacij Jevtiću se je udeležil tako majhen krog poslancev, da je zbudilo to splošno presenečenje. Dr. Stojadinović je zasedel običajno mesto ministrskega predsednika v drugi klopi na desni. Poleg njega je sedel dr. Korošec, nato general Živković, dr. Spaho in v drugih klopih ostali člani vlade.

Ob 10.50 je otvoril predsednik Čirč sejo. Po odobritvi zapisnika je bil predčan ukaz o ostavki Jevtičeve vlade in imenovanju vlade dr. Stojadinovića. Pristajajoči Jevtića so pri tej priliki znova poskušali privediti ovacije g. Jevtiću, a so ostali osamljeni. Kadarkoli pa je bilo omenjeno ime generala Živkovića, je vsa dvorana odmevala od gromkega aplavza in živahnega vzklikanja, ki je trajalo po več minut. Čitanje ukaza so poslušali narodni poslanci stoje ter priredili ob koncu živahne manifestacije in ovacije Nj. Vel. kralju.

Deklaracija vlade

Predsednik skupščine je nato podelil besedo predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ki je ob največji pozornosti vse zbornice prečital naslednjo deklaracijo vlade.

Deklaracija vlade se glasi:

Osnove naše zunanje politike

»Sestavljena po visokem zaupanju kraljevskega namestništva, smatra vlada, ki ji imam čast predsedovati, za dolžnost, da stopi pred Narodno predstavništvo s tole deklaracijo.

Zunanjo politiko kraljevine Jugoslavije so že prej opredelile mirovne pogodbe in prijateljstva; opredeljena je zlasti z obstojem Male antante in Bal kanske zveze ter s tradicionalnimi vezami globokega prijateljstva do Francije. Opredeljena je naposled z našim zemljepisnim položajem in z narodno zgodovino. Temelj te politike je prav tako čvrst in globok, kakor je v skladu z življenjskimi interesi kraljevine Jugoslavije, tako da ga smemo smatrati za nespremenljivo smernico za svoje bodoče delo.

Skrb za varnost države

Kraljevska vlada bo ostala zvesta dosedanjemu pravcu naše zunanje politike in si bo prizadevala, da obstoječa prijateljstva ohrani in okrepi, obenem bo pa z zadovoljstvom sodelovala tudi z vsemi drugimi državami, katerih osnovni ideal bo isti, ki je tudi nam najdražji, to je ideal utrditve in organiziranja evropskega mira. Iskreno in globoko vdana idealu miru med narodi, pa kraljevska vlada vendarle ne more zapirati oči pred dejstvom novega tekmovalstva in oboroževanja. Ker sami v tem vprašanju ne moremo ničesar storiti, bomo podpirali vsa prizadevanja za omejitve in skrajševanje oboroževanja. Toda vse dotlej, dokler se v tej smeri ne dosežejo pozitivni in trajni rezultati, ne smemo zanemariti kar najresnejše skrbi za svojo oboroženo silo. Za obrambo domovine ni prevelika nikakršna žrtve. Vojska in mornarica sta bili že od nekdaj naša moč in ponos. Taki morata biti tudi danes in v bodoče.

Smernice v notranji politiki

Osnovna smer notranje politike; nam je dana z osnovnim državnim zakonom, z ustavo od leta 1931. Kraljevska vlada je zvesta vsem načelom te ustave in posebej poudarja načelo državnega in narodnega edinstva.

Odločni bomo ne samo pri naglašanju, temveč tudi pri dejanskem izvajanju zakonitosti ter pri popolnem izvajanju in spoštovanju načel enakopravnosti vseh državljanov. Trudili se bomo, da pri svojem nadaljnjem delu prilagodimo posamezne zakone, zlasti tiste, ki so političnega značaja, težnjam in željam naroda. To velja zlasti za široke narodne samouprave, za volilni zakon, za tiskovni zakon in zakon o zborovanjih in društvih. Kraljevska vlada želi na ta način omogočiti resnično udeležbo najširšim slojem prebivalstva pri državnih, banovinskih in občinskih upravi.

Gospodarski program

V gospodarski in finančni politiki se bo zadnje mesece na novo začela smer nadaljevala, zlasti v skrbni za kmeti, za ravnotežje v državnem proračunu, za ohranitev vrednosti nacionalne valute, za davčne olajšave za vse sloje naroda in za obnovu celotnega gospodarskega delovanja v državi.

Naročilo Velikega kralja

Razen teh gospodarsko-finančnih problemov, ki se ji zde najvažnejši in katerih ureditev naglašajo na enem izmed prvih mest, bo kraljevska vlada posvetila svojo pozornost tudi vsem drugim vprašanjem s področja socialnega, duhovnega in prosvetnega življenja naroda. Želja kraljevske vlade je, da se na vseh straneh in v vseh smereh občuti nov, zdrav in svež tok življenjske sile države in naroda. Volilo, ki ga je zastupil pokojni viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj, da čvrsto Jugoslavijo, je veliko volilo, toda prepričano ni v varstvo kaki osebi ali vladi in tudi ne posamezni politični skupini. To volilo je izročeno vsemu jugoslovenskemu narodu. Vsi in vsakdo od nas posamič in skupaj — vsi imamo svetlo dolžnost, da to volilo varujemo in hranimo.

Apel na Narodno skupščino

Kraljevska vlada, ki ji je v čast, da se danes predstavi Narodnemu predstavništvu, misli, da bo to sveto volilo najboljše obvarovano, če bo stremela po pomiritvi in odstranjenju političnih zaostretev z zbiranjem in združevanjem vseh konstruktivnih narodnih sil, s širjenjem temeljev, ki na njih sloni avtoriteta države.

Tako kraljevska vlada upa, da bo naj-

bolje upravičila visoko zaupanje kraljevskega namestništva in da bo hkrati za naša tudi pri Narodnem predstavništvu vso potrebno podporo.

Prihodnja seja v soboto

Večina zbornice je sprejela deklaracijo vlade s splošnim odobravanjem. Pristajajoči g. Jevtića so molčali.

Predsednik Narodne skupščine je takoj nato sejo zaključil in napovedal prihodnjo za soboto.

Seja senata

Beograd, 4. julija. p. Takoj po seji Narodne skupščine je sledila seja senata, ki jo je vodil predsednik g. dr. Tomašić. Po običajnih formalnostih je bil predčan ukaz o ostavki Jevtičeve in o imenovanju Stojadinovičeve vlade. Sledilo je poročilo verifikacijskega odbora, da sta g. Jevtić in Velimir Popović odložila svoja senatska in obdržala poslanska mandata. Nato je bil predčan ukaz o otvoritvi izrednega zasedanja, nakar je predsednik vlade g. dr. Stojadinović prečital deklaracijo vlade. Senat je s kratkim aplavzom izrazil svoje odobravanje, nakar je bila dopoldanska seja zaključena.

Zvečer ob 19. se je vršila druga seja senata. Po raznih noračilih je bil predčan predlog zakona o reorganizaciji uprave fondov, ki so ga vložili dr. Kramer in tovariši.

Sledilo je poročilo administrativnega odbora o računskih zaključkih senata, nakar so bile predčitate razne interpelacije senatorjev in odgovori ministrov. Po raznih drugih formalnostih je prešel senat na

dnevni red in najprej izpolnil svoje stalne odbore. Med drugimi so bili izvoljeni za namestnika v verifikacijskem odboru dr. Marušić, za člana administrativnega odbora Ivan Pucelj, za člana imunitetnega odbora dr. Marušić, za namestnika dr. Gregorin, za člana odbora za pritožbe Ivan Hribar, v finančni odbor pa dr. Kramer, Milan Marjanović, dr. Benjamin Šuperina, Jovo Aleksić in Peter Teslić. S tem je bil dnevni red izčrpan in seja zaključena. Prihodnja seja bo sklicana pismentu potom.

Dr. Marušić član senatorskega kluba JNS

Beograd, 4. julija. p. Danes je imel svojo klub senatorjev JNS. Seja je bila odlično obiskana. Na seji so razpravljali o tehničnih vprašanjih v zvezi z izpolnitvijo senatskih odborov. Od novoizvoljenih senatorjev je večina prijavila svoj vstop v klub, med drugimi tudi — dr. Marušić.

Prvi inozemski odmevi

Budimpešta, 4. julija. A. A. Nocojšnji madžarski večerniki priobčujejo obširne izveštke iz deklaracije vlade dr. Stojadinovića. Komentarjev za zdaj še ni. Poročila madžarskih listov pravijo, da se sme pričakovati, da bo vlada g. Stojadinovića svoj program vsekakor izvedla. Tudi to poudarjajo, da je bilo zanimanje poslancev nenavadno veliko in da je velika večina izmed njih vladno deklaracijo sprejela z odobravanjem.

Pariz, 4. julija. A. A. Večina pariških listov je utegnila priobčiti krajša ali obse-

žnejša poročila o deklaraciji, ki jo je danes prečital v skupščini in senatu g. Stojadinović. Deklaracija je objavil tudi Havas.

»Journal des Debats«, ki izhaja kasno popoldne, je priobčil že vse Havasovo poročilo. »Tempe« ima svojo lastno poročilo iz Beograda, ki doslovno prinaša tisti del vladne deklaracije, kjer je govora o jugoslovenski zunanji politiki. Dopisnik lista poudarja, da je skupščina pozdravila g. Stojadinovića in člane njegove vlade z živahnim ploskanjem.

Pripravljanje poti za povratek Habsburžanov

Avstrijska vlada je sestavila zakon, ki ukinja izgon Habsburžanov in jim vrača njihovo v Avstriji ležeče premoženje — Odposlanec vlade pri bivši cesarici Ziti

Dunaj, 4. julija. k. Poleg tujsko-prometne zapore Jugoslaviji je v poslednjih dveh dneh vznemirila avstrijsko javnost vest o pripravah za povratek Habsburžanov. Vlada je včeraj predložila zveznemu svetu za konskni načrt o preključenju izгона Habsburžanov in o vrnitvi njihovega nekdanjega imetja, ki je bilo 1919 zaplenjeno. Legitimistični krogi so že dolgo delali propagando za Habsburžane, sedaj je njihovo akcijo podprla še vlada. Državni podtajnik ministrstva pravde Karwinsky je odpotoval v družbi voditelja legitimističnega gibanja Wiesnerja v Steenokertzell k bivši cesarici Ziti, da se v imenu avstrijske vlade neposredno z njo sporazume. Pogajanja, ki so že v teku, se nanašajo predvsem na premoženje, ki ga namerava Avstrija vrniti Habsburžanom. Karwinsky ima naročilo izjaviti, da restavracija habsburške dinastije v Avstriji trenutno še ni mogoča, da pa vlada sistematično dela za obnovo habsburške dinastije, ker smatra, da bi bila se-

daj priložitost, da se glede na naraščajočo nemško nevarnost reši vprašanje sporazumno z drugimi državami.

Konkretno namerava Avstrija vrniti Habsburžanom vsa njihova posestva, palače in ostalo imetje razen dunajskega dvora in Schönbrunn, ki naj bi še nadalje ostala last države.

Dunaj, 4. julija. w. Na današnji seji državnega sveta, je državni svetnik Coreth v imenu političnega odbora poročal o zakonskem načrtu, ki ga je predložila vlada glede izpembe zakona o Habsburžanih. Poročevalec je izjavil, da zakon o izgonu Habsburžanov ni več več v skladu s častjo pretežne večine avstrijskega prebivalstva. Nato, sta še govorila zunanji minister Berger Waldeneis in minister za socialno politiko Neustädter-Stürmer, nakar je ob splošnem odobravanju državni svet zakonski predlog sprejel.

Anglija grozi Italiji z gospodarskim bojkotom

Senzacionalne informacije Mussolinijevega glasila — Po paktu DN naj se nad Italijo proglasi gospodarski bojkot

Rim, 4. julija. k. »Giornale d'Italia« je dobil iz Londona zanesljive informacije, da je angleška vlada na svoji včerajšnji seji razpravljala o mednarodnih ukrepih, ki naj bi prisilili Italijo, da bi opustila svojo vojaško ekspedicijo proti Abesiniji. Na osnovi Edenovega poročila je bil ba je sestavljen načrt, da se v skladu s paktom Društva narodov proglasi gospodarski bojkot proti Italiji. To potrjuje tudi »Daily Express« in »Morning Post«, ki pa po zadržli rimskega lista v svojih komentarjih ne kažejo nikakega prav posebnega navdušenja za tako akcijo, ker bi nanjo zlasti

Francija, pa tudi druge srednje-evropske države spričo svoje nove politike napram Rimu gotovo ne pristale.

V Rimu so te informacije izzvale silno vznemirjenje. Listi so danes zopet začeli vprašanje o Društvu narodov in o Abesiniji ter znova dokazujejo, da Abesinija nima nikake kvalifikacije za člana Društva narodov. Istočasno je agencija Stefani preplavila liste s citati iz evropskega tiska, ki naj pričajo, kako se vsa Evropa solidizira z Italijo glede na njeno civilizacijsko delo v vzhodni Afriki.

Od včeraj saseda svet vzhodnih poselj-

nikov italijanske vojne mornarice. Izrednemu zasedanju predseduje Mussolini sam. Admiralski svet razpravlja o važnih pomorskih in mornariških vprašanjih, ki so v zvezi z italijansko vojaško ekspedicijo proti Abesiniji. Vse kaže, da bo odposlano v eritrejske vode celokupno vojno brodovje, ki ima svojo bazo v Tarantu.

London, 4. julija. A. A. Današnje »Times« priobčuje poročila iz Rima, da Italija uradno slej ko prej načelno vztraja na stališču, da obračuna z Abesinijo ne bo mogoče preprečiti, vendar je navdušenje za vojno proti Abesincem zelo popustilo. Čedalje več uglednih Italijanov že uvideva, da se je Italija v marsičem preneglila.

Prvi spopad med italijansko in abesinsko vojsko

Addis Abeba, 4. julija. č. Iz neslužbenih virov se širijo vesti o novem hudem incidentu na abesinski meji. Bajje so se spopadli večji oddelki redne abesinske in italijanske vojske. Na obeh straneh je bilo mnogo izgub. Bitka pa je ostala neodločena. Podrobnosti o spopadu še niso znane. Znano je le, da se je incident pripetil na tistem mestu kakor poslednji spopad, o katerem so italijanski listi poročali pred 14 dnevi.

Knez namestnik na potu v Bohinj

Beograd, 4. julija. A. A. Nocoj ob 19. sta se odpeljala Nj. kr. Vis. knežinja Olga s princem Nikoim in princeso Elizabeto v Bohinj. Na postaji so se od visokih gostov poslovili kraljevi namestnik dr. Ivo Petrović, predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, prometni minister dr. Spaho in člani civilnega in vojaškega doma.

Novi šef presbiroja

Beograd, 4. julija. p. S kraljevim ukazom je na predlog predsednika vlade imenovan za šefa Centralnega presbiroja, bivši šef dr. Kosta Luković, ki je danes popoldne že prevzel pošte od sedanjega začasnega vršilca dolžnosti g. Pere Ivankovića.

Amnestija za prestopke po volilnem zakonu

Beograd, 4. julija. p. Danes je bil podpisan ukaz o amnestiji vseh prestopkov po volilnem zakonu, izvršenih od dneva razpisa volitev pa do današnjega dne.

Premog in železnice

Beograd, 4. julija. p. Zastopniki premožnikov iz vse države so posetili danes prometnega ministra dr. Spaho in ministra za šume in rude ter naprosili oba ministra, naj bi se vprašanje dobav premoga za državne železnice pospešeno rešilo. Oba ministra sta obljubila, da se bosta zavzela za to in da bosta do skrajne možnosti vpoštevala želje in predloge premožnikov.

Naša intervencija v Avstriji

Beograd, 4. julija. p. Zveza kopališč, zdravilišč in letovišč se je brzojavno obrnila na ministra za trgovino in industrijo dr. Vrbanića in ga zaprosila za enrgično intervencijo zaradi postopanja avstrijske vlade glede tajskega prometa z Jugoslavijo. Minister je brzojavno zagotovil, da so že storjeni vsi potrebni koraki, da se ta zadeva nujno in zadovoljivo reši.

Generalni direktor državnih železnic

Beograd, 4. julija. p. Kakor se izve iz vladnih krogov, bo imenovan za generalnega direktorja državnih železnic inž. Dimitrije Naumović, sedaj direktor železniškega direktorja v Sarajevu.

Enakost, kvaliteta - prihranek!

Nacet — britvice Vam jamčijo enakost kvaliteta, ki prej ni bila nikdar mogoča pri cenah britvic. Vseeno rezajo vsake britvice je enako ostro. Prikladno za vse aparate za brijanje s 3 kminami.

NACET BLADES

Panslavizem

Odkar se je Rusija vrnila v evropsko politiko in postala v njej čimtelj, s katerim mora računati vsak državnik, so njeni nasprotniki izkopali iz pozabiljenosti staro strašno panslavizma. Osobito priljubljen predmet za razna plitka razglabljanja je postal panslavizem v nekaterih nemških in italijanskih listih. Namen tega prizadevanja je, kompromitirati sodelovanje politiko in zlasti politiko onih držav, ki hočejo sodelovati z Rusijo za ohranitev mira. Pri tem seveda odpade znaten del očitkov na Francijo, češ da kumuje opasnosti panslavizma.

V »Journal des Débats« je v ozirom na to kampanjo znani francoski publicist A. Mousset podal precej podrobno analizo panslavizma in prihaja v svoji razpravi do zaključka, da ta pojav pomeni v politiki prav malo, v gospodarstvu pa docela nič. Frazo o vseslovanškem gibanju je vrgla v svet predvojna avstrijska diplomacija, da bi z njo opravičila zatiranje svojih slovanskih narodov. Carizem je zatiral Poljake, ni ljubil Čehov zaradi njihovega demokratičnega, Hrvatov in Slovencev pa spleh, ni poznal, ker so bili katoliški. Zanimal se je samo za pravoslavne Slovence, tako da je bilo od 50 milijonov neruskih Slovanov deležno ruskega zanimanja kvečjemu 10 milijonov, toda še to iz čisto mednarodno-političnih razlogov.

Okoli leta 1908. je poskušal dr. Kračmar zamenjati rusko pravoslavno ideologijo z neoslavizmom, ki bi temeljil na gospodarskem in kulturnem sodelovanju vseh Slovanov brez ozira na vero. Pri tem si je češki politik odtušil Srbe, ker je priznal aneksijo Bosne in Hercegovine, Hrvatov pa s tem, da je nastopal proti trilateralizmu. Velika vojna je vrgla slovanske narode v medsebojen boj. Carska Rusija pa je v londonskem paktu l. 1915. žrtvovala jugoslovanske interese svoji težnji po Carigradu. Ako ne bi bilo prišlo do padea carske Rusije, bi slovanski narodi ne bili osvobodeni v takem obsegu, kakor so danes.

Sovjetska revolucija, ki pomeni praktično zmago teorij Karla Marxa, tega velikega protivnika Slovanov, je še bolj oddaljila zapadne Slovence od Rusije. Boljševiki so vodili »evrazijsko« politiko in so zavestno odklanjali vsako misel na slovansko sorodstvo. Zapadni Slovani so zato vsak po svojem političnem položaju javljali razno stališče napram Rusiji. Jugoslovani in Čehoslovaki so čakali, kako se stvari razvijejo, dočim so se morali Poljaki celo z orožjem v roki braniti proti napadajočemu komunizmu.

Tak je bil položaj do 1933. leta, ko je sovjetska diplomacija znova začela nastopati na evropski politični pozornici. Od tega časa je Sovjetska zveza priznala Malo antanto kot politično celoto, dosegla pa je tudi priznanje češkoslovanske in Bolgarije. Sedaj se v sovjetskem uradnem tisku čisto čujejo zelo energične aluzije na tisočletno nasprotstvo med Slovani in Germani. Površnemu opazovalcu bi se zdelo, da se s tem obnovlja politični pokret slovanske vzajemnosti, pri katerem bi Rusija imela voditeljsko vlogo, če zaradi svoje velikosti, sile in dinamike.

Francoski publicist tem nemškimi in italijanskimi utemeljevanjem ne daje veliko vere. Ako slovanske države pozdravljajo povratek Rusije v evropsko politiko, je to zaradi tega, ker so vedno mislile, da je njihova bodočnost brez Rusije stalno negotova. Toda to mislijo tudi Rumuni, Grki Turki in baltičske države. In v teh ni skoro nič slovanskega. Tako v Mali antanti, kakor v Balkanskem sporazumu so močno zainteresirani Slovani, ki pa so dovolj pametni, da jim ne pride na misel, s poudarjanjem plemenskega sorodstva izločiti iz Male antante Rumunijo, iz Balkanske zveze pa še Grčijo in Turčijo. Slovanska ideja je bila nekoč pri zaslužnih narodnih romantičnih rekvizitih in čisto tudi eksplozivna moč, danes pa ima v samostojnih državah komaj psihološki in kulturni značaj. Vseslovanstvo bi danes lahko poslovo v mednarodno politiko samo kot povzročitelj razpadanja obstoječih državnih formacij.

Tudi v notranji politiki bi izvajanje vseslovanškega nacionalizma bilo skrajno škodljivo, ker do neke mere ni v skladu z narodnostno strukturo državljanov. Zlasti pa bi ta pojav neugodno odjeknil v Rusiji, ki je po svojem sestavu kakor tudi po svoji ustavni razdelitvi mnogonarodnostna država. Preveliko ojačanje vseslovanške ideje bi rodilo središnje sile tujih narodov v slovanskih državah in ne bi vodili državniki ne žele notranjih težav.

Vendar se A. Mousset zavaruje proti trditvi, da bi bila misel slovanske vzajemnosti brez pomena. To mogočno čuvstvovanje v izvestnih prilikah lahko pospeši ali zavre prirodni razvoj, kakor je nedavno mogočno vplivala na bolgarsko-jugoslovensko zблиžanje; vendar je njena glavna sila v duhovnih zvezah, v kulturnih odnosih in v medsebojnem spoznavanju narodnih slovanskih mas, ki so jih do nedavna delile meje tujih držav.

Logaški srez in odstop dr. Marušiča

Pričujoči dopis iz logaškega sreza smo prejeli že pretekli teden, a ga zaradi sabotaže gg. stavov, naperjene proti rednemu izhajanju »Jutra« nismo mogli objaviti.

V našem srezu je nastalo zadnje dni veliko razburjenje zaradi raznih, med seboj si nasprotujočih vesti o usodi logaškega poslanskega mandata. Kakor je znano, je pred volitvami izjavil dotedanji naš zasluzni narodni poslanec dr. Stane Rape, katerega delo za naš srez pričeno pravilo ceniti še le sedaj, da ne bo zopet kandidiral v logaškem srezu. Pri tem sklepu je vztrajal kljub prigovarjanju svojih prijateljev, naj ponovno sprejme kandidaturu v logaškem srezu.

Tako ni preostalo drugega, kakor iskati novega kandidata. Zato je bila sklicana sreska konferenca JNS za logaški srez, ki je sprejela sklep, da bo poslanec domačin iz sreza, imenovani so bili tudi trije kandidati. Sredi te akcije pa so se javili že takrat v našem srezu maloštevilni prijatelji dr. Marušiča ter pričeli dokazovati nujno potrebo, da se ponudi kandidatura za logaški srez ravno in samo gospodu takratnemu ministru. Navajali so se poleg čisto osebnih sentimentalnih tudi nacionalni vzroki kot dokaz za potrebo, da voditelj Primorcev v svobodni domovini kandidira ravno v našem obmejnem srezu ter s tem dokumentira svojo ozko povezanost z zemljo tam preko. Drugi so zopet navajali to kandidaturu kot čisto posebno potrebo logaškega sreza. Po njihovem mnenju je bilo mogoče doseči kakve večje pridobitve za logaški srez, ki je po gospodarski krizi menda med vsemi srezni najbolj udarjen, le če postane poslanec logaškega sreza sam gospod minister dr. Marušič kot voditelj slovanske parlamentarne delegacije. Po lepem govoru, ki jih je imel g. dr. Marušič na shodih v Cerknici in Dolenjem Logatcu, smo se res nadejali, da bomo z njim dobili poslanca, ki se bo vse posvetil našemu lepemu srezu ter morda celo v delu za naš dobrobit prekosil pokojnega dr. Žerjava, ki mu je bila usoda logaškega sreza vedno tako pri srcu. Zato smo se tudi pri volitvah zavzeli z vso silo, da zberemo za kandidata dr. Marušiča kar največ glasov. In reči moramo, da smo bili z uspehom kar zadovoljni, če tudi nismo mogli zbrati enako velikega števila glasov, kakor leta 1931. za dr. Rapeta. Toda razmere so bile pač letos drugačne. Kot dobri Notranjci smo bili kar pomisli, ko smo po volitvah v Narodno skupščino opazovali vedno večji vpliv svojega narodnega poslanca. V svojem pač prirojenem egoizmu smo si obetali še lepših sadov za svojo odločitve pri izbiranju kandidata. Radi tega tudi nismo mogli, niti hoteli verjeti onim ljudem, ki so neprestano vse od volitev sem trosili po srezu vesti, da g. dr. Marušič sploh ne misli obdržati logaškega mandata, nego da namerava ostati kar v senatu. Tem vestem smo tem manj verovali, ker so prijatelji g. Marušiča ponovno odločno in javno izjavljali, da o kakem takim koraku ni govora in da so vse te vesti samo grde laži nasprotnikov. Res se minister sam javno ni nikoli izjavil, da bo obdržal naš mandat, vendar pa smo smatrali ta njegov molek samo za potrditev, da je to samo posebi razumljivo in da se mu zdi, naravnost zamalo, dati o tem še kake izjave.

Spričo vsega tega je razumljivo, da vlada danes v logaškem srezu splošno razburjenje in razočaranje, da se je g. minister dr. Marušič res odločil odločiti tudi logaški mandat. Pričakovali smo do zadnjega, da nas bo vsaj povprašal sedaj, ko smo ga izvolili za svojega poslance, ali ga odvežemo poslanske dolžnosti, ter nam navedel vzroke za ta svoj dalekosežni korak. Sedaj pa čitamo, da je že padla odločitev. Tolaži nas le še iskrica nade, ki jo goje tudi vsi njegovi ožji prijatelji v logaškem srezu, da je morda vse skupaj le grda intriga in plod nove tiskovne svobode, o kateri pravijo v našem srezu, da se pojavlja sedaj v naših listih.

Smrt generala Arza
V Budimpešti je kakor smo že večkrat kratko zabeležili, v ponedeljek umrl general baron Artur Arz, zadnji šef generalnega štaba avstro-ogrske armade. Dosegel je starost 79 let. Po rodu je bil sedmoški Nemec, posvetil pa se je oficirski karieri. Že pred svetovno vojno je postal general in je najprej poveljeval oddelkom na ruski in rumunski fronti. Leta 1917 je po odstopu generala Conrad Hötendorfa postal šef avstro-ogrskega generalnega štaba. Prodrl je s svojo armado na Piavo, tam pa je tudi doživel razpad svoje armade in za njo se habeburškega cesarstva. Za njega je razpad pomenil tudi uničenje eksistence. Njegova ožja domovina je pripadla Rumuniji in po mirovnih pogodbah bi moral on tam zaprositi za pokojnino. Tega ni storil pa je ostal brez vseh sredstev ter padel v veliko bedo. Končno se je zavezal za njega njegov osebni prijatelj madžarski regent Horthy, ki mu je izposloval madžarsko generalno penzijo. Zato je Arz tudi trajno živel na Madžarskem.

Amerika ne bo več dajala vojnih posojil

Washington, 4. julija. AA. Zunanji odbor poslanske zbornice je sprejel zakonski načrt, ki prepoveduje ameriškim bankam in podjetjem dajanje posojil državam v vojni. To velja tudi za primer mešanske vojne. Izvzeto so države, ki se bojujejo kot zaveznice Zedinjenih držav.

Gospodarstvo

Davčna statistika dravske banovine

Finančna direkcija v Ljubljani je izdelala statistiko o odmerjenih in pobranih davčnih davkih v letu 1934. Obremenitev davkoplačevalcev v dravski banovini na državni direktnih davkih je znašala za leto 1934. 342,7 milijona Din nasproti 298,4 milijona Din v letu 1933, tako da se je obremenitev povečala za 44,3 milijona Din ali za skoro 15%. Od skupne vsote obremenitve odpade na zemljarino 31,5 milijona Din (v letu 1933. 30,1), na zgradbino 31,6 milijona Din (30,0), na pridobitno 42,7 milijona Din (26,6), na rentnino 10,6 milijona Din (10,5), na družbeni davek 9,0 milijona Din (18,2), na uslužbenec davek 40,0 milijona Din (36,1) in na davke na poslovni promet 117,1 milijona Din (103,9). Poleg tega je znašala obremenitev z luksuznim davkom 9,2 milijona Din, z vojnico 1,6 milijona Din, z davkom na dividende 0,5 milijona Din itd. V primeri z letom 1933. se je najbolj povečal preddis pridobitne, in sicer za 17,1 milijona Din ali za 66% na 43,7 milijona Din. Povečal se je tudi preddis poslovnega davca, dočim je na polovico nazadoval preddis družbenega davka. V začetku leta je znašal davčni zaostanek 48,8 milijona Din.

Od skupne obremenitve odpade 233,3 milijona Din na davke, ki jih mora nositi zavezanec in 109,4 milijona Din na

davke, ki jih zavezanec prevla na konsuma (poslovni davek, luksuzni davek itd.).

Dejansko plačilo davkov je bilo manjše nego predpis. Lani je bilo dejansko plačano pri 35 davčnih upravah v dravski banovini 240,1 milijona Din (leta 1933. 216,6) in na carinarnicah za davke na poslovni promet in luksuzni davek 36,0 milijona Din (32,0), tako da je znašalo plačilo v celoti 276,1 milijona Din nasproti 248,7 milijona Din v letu 1933. Pobranih je bilo torej lani v primeri s prejšnjim letom za 27,4 milijona Din ali za 11% več davkov. Vrh tega je bilo pobrano 2,3 milijona Din na zamudnih obrestih in 5,4 milijona Din za stroške davčnih rubežni. Vsega je bilo lani uvedenih 195.000 rubežni na prejemne za davčne zaostanke v višini 105 milijonov Din. (Samo v Ljubljani je bilo 12.250 rubežni za 31,3 milijona Din). Do dejanskih prodaj zarubljenih prejemni pa je prišlo le v 6067 primerih pri čemer je slo za davčne obveznosti v višini 13,5 milijona Din. Vrh tega je bilo v dravski banovini 1651 realnih eksekucij za 10,6 milijona Din.

Poleg navedenih neposrednih davkov je finančna uprava v dravski banovini lani pobrala še 41,3 milijona Din na taksah (v prejšnjem letu 40,8) in 22,7 milijona Din na državnih trošarinah (23,2).

Naše gospodarstvo v maju

Iz gospodarsko-statističnega poročila Narodne banke za maj posamezno naslednje zanimive podatke. Na jugoslovenskih borzah je znašal promet z vrednostnimi papirji v maju 28 milijonov in je bil precej manjši nego v posameznih mesecih prvega četrtletja, vendar je presegal lanski promet (22 milijonov). V prvih petih mesecih t. l. pa je znašal ta promet 232 milijonov (lani 209, predlanski 36 milijonov). Devizni promet na naših borzah je znašal v maju 122 milijonov (lani v maju 129) odnosno v prvih petih mesecih t. l. 589 milijonov (lani 464, predlanski 228 milijonov).

Hranilne vloge pri jugoslovenskih bankah so od začetka aprila do maja nazadovale za 39 na 9909 milijonov in so bile pri tem za 34 milijonov večje nego lani ob istem času in za 72 milijonov večje nego pred dvema letoma.

Indeksi cen na debelo so se od aprila na maj dvignili za 1,1 točke na 64,0 (lani v maju 64,1, predlanski 64,9). Cene na debelo so torej v splošnem drže na isti višini kakor zadnji dve leti. Indeks cen na drobno v Beogradu pa je od aprila na maj popustil za 0,4 točke na 69,6 (lani 71,1, predlanski 75,4). V nasprotju z indeksom cen na debelo kaže indeks cen na drobno nadaljnje popuščanje in je letos v maju za 1,5 točke nižji nego predlanskem.

Železniški blagovni promet je bil v maju za malenkost večji nego lani v istem mesecu. Natovorjenih je bilo 116.000 vagonov (lani 113.000, predlanski 111.000). Ker pa je bil v prvih treh mesecih železniški blagovni promet manjši nego lani, beleži statistika, da je bilo v prvih petih mesecih t. l. natovorjenih le 504.000 vagonov nasproti 517.000 v istem razdobju lanskega leta in 494.000 v istem razdobju predlanskega leta. Rečni promet je bil aprila nekoliko manjši nego lani, toda precej večji nego predlanskim. Pomorski promet, ki je v prvih treh mesecih nekoliko zaostajal, pa se je v aprilu znatno dvignil in je znašala tonaža v luke došlih ladij 1,64 milijona ton nasproti 1,41 v lanskem aprilu in 1,40 v predlanskem aprilu.

Gospodarske vesti

V dravski banovini je še vedno mnogo insolvent. Državni statistični urad je v maju zabeležil 27 insolvent (9 konkurzov in 18 poravnalnih postopanj) nasproti 44 insolventem v lanskem maju (21 konkurzov in 23 poravnalnih postopanj). V prvih petih mesecih t. l. je bilo vsega zabeleženih v naši državi le 172 insolvent nasproti 334 v istem razdobju lanskega leta, 292 v istem razdobju predlanskega leta in 1076 v istem razdobju leta 1932. Kakor je iz gornjih števil razvidno, so letos v naši državi insolvente že znatno popustile, vendar je treba pri tem pripomniti, da je v dravski banovini še vedno razmeroma mnogo insolvent. Kakor v aprilu je odpadla tudi v maju več nego ena tretjina vseh insolvent za dravsko banovino, ker je bilo v maju v dravski banovini 10 insolvent in le 17 v vseh ostalih delih držav. V zadnjih štirih mesecih je bilo v vsej državi 112 insolvent, od tega pa 34 samo v dravski banovini, kar nam priča, da se posledice gospodarske krize še vedno najtežje občutijo v Sloveniji.

Šeferana v Osijeku izkazuje v bilanci za leto 1934/35. izgubo v višini 3,8 milijona Din nasproti dobičku v prejšnjem letu v višini 0,8 milijona Din.

Borze

4. julija.

Na ljubljanski borzi sta se devizi London in Newyork nekoliko okrepili. Avstrijski šilingi notirajo v privatnem kliringu 8,75-8,85. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 234, v avstrijskih šilingih po 8,80, v grških bilih po 36 in v španskih pezeta po 5,95. Na zagrebškem efektom tržišču se je vojna škoda za malenkost okrepila a ni bilo zaključkov (v Beogradu je bil promet po 363). Zaključek pa je bil zabeležen v 7% Blairu posojilu po 67 (v Beogradu po 67,50).

Devize

Ljubljana: Amsterdam 2962,43 - 2977,03, Berlin 1751,33 - 1765,21, Bruselj 733,82 - 738 - 88, Curih 1424,22 - 1431,29, London 213,99 - 216,04, Newyork 4304,67 - 4340,98, Paris 287,96 - 289,40, Praga 181,48 - 182,58, Trst 359,67 - 362,75.

Curih. Beograd 7, Paris 20,2250, London 15,11, Newyork 305,50, Bruselj 51,60, Milan 25,30, Madrid 41,90, Amsterdam 208 - Berlin 123,20, Dunaj 57,70, Praga 12,75, Varšava 57,80.

Dunaj: (tečaj v privatnem kliringu) London 26,31, Milan 43,94, New York 531,43, Paris 35,26, Praga 22,04, Curih 174,06, 100 S v zlatu 128 s pap.

Efeti

Zagreb: Vojna škoda 373 - 375, za julij-sept. 372 - 375, 7% invest. 81,50 - 83, 7% stabiliz. 83 bl. 4% agrarne 45 - 47, 7% Blair 66,75 - 67,50, 8% Blair 76,75 - 78, 6% begluške 63,75 - 64,50, PAB 232 den., Trboveljska 95 - 105, Šeferana Osijek 135 den.

Beograd: Vojna škoda 372,50 - 374 (373), za okt. 374 bl. 7% stabiliz. 83 bl. (82), 4% agrarne 46,50 - 47,25 (47), 6% begluške 65,50 - 66 (66), 7% Blair 67 - 68 (67,50), Narodna banka 5800 - 5900, PAB 233 - 234.

Dunaj: Staatseisenbahngesell. 23,75, Ruše 9, Trboveljska 12,50, Alpina-Mont. 10,65, Kranjska ind. 8, Šeferana 14.

Blagovna tržišča

21to

+ Ljubljanska borza (3. t. m.). Tendence za žito mirna. Nudi se (franko nakl. posla-je): pšenica: baška 78 kg po 115 - 117, banatska 78 kg po 112 - 114; oves: slavonski po 100 - 102; koruza: baška po 77 - 79, banatska po 75 - 77; moka: banatska »Og« po 205 - 215, baška »Oc po 200 - 210, baška »2c po 180 - 190, baška »3c po 160 - 170; otrobi: baški po 100 - 105.

Novosadska blagovna borza. (4. julija). Tendence nespremenjena. Pšenica: baška potiska in slavonska 112-114, sremska 111-113, baška 110-113, gornjebanatska 108-113. Ječmen: baški in sremski novi 64 kg 68-70, Moka: Baška in sremska in »Og« 147,50-207,50, »2c« 167,50-187,50, 147,50-167,50, »6« 127,50-147,50 »7« 107,30-117,50, »8« 85-90, Otrobi: baški in sremski 80-82, banatski 79-81.

BOMBAZ.

+ Liverpool, 3. julija. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za julij 6,55 (6,50), za oktober 6,25 (6,19).

+ Newyork, 3. julija. Tendence vztrajna. Zaključni tečaj: za junij 12,2 (12,01), za oktober 11,78 (11,69).

ZIVINA.

+ Živinski sejem v Ljubljani (3. t. m. Na ljubljanski živinski sejem je bilo prignanih 45 volov (prodanih 21), 51 krav (23), 25 telet (15), 134 konj (13) in 146 pračkov (92). Cene so ostale nespremenjene, in sicer za kilogram žive teže: voli I. 3,50 - 4 Din, II. 2,75 - 3,75, III. 2 - 2,75, krave debele 2 - 3,50, klobasice 1,50 - 2, teleta 4,50 - 5,50; praščiki za rejo so se prodajali po 85 - 140 Din za komad.

Kreditni za pobijanje živalskih kužnih bolezni

Beograd, 3. julija. r. Kmetijsko ministrstvo je razdelilo hanskim upravam kredite za zatiranje živalskih kužnih bolezni. Dobile so zetska banovina 30, dravska in primorska po 40, vardarska in vrbska po 50, savska 60, drinska in moravska po 70 in dunavska 80 tisoč dinarjev.

Ljotičeva akcija v Zagrebu

Zagreb 3. julija. n. Bivši minister in vođa Jugoslovenskega narodnega pokreta »Zbora« Dimitrije Ljotić bo imel v petek v Zagrebu sestanek s svojimi političnimi pristaši. Govoril bo o notranje in zunanje političnih problemih. Sestanka se bodo udeležili le povabljeni, večinoma člani Jugoslovenske akcije.

Propagandni lahkoatletski miting SK Ilirije bo v soboto 6. t. m. ob 16. v nedeljo 7. t. m. pa ob 9. na igrišču Primorja, ki je odstopil svoj prostor, zato ker SK Ilirija žal nima letos svojega urejenega tekališča. Atleti Ilirije so obvezni nastopiti in se morajo javiti vsakokrat vsaj pol ure pred pričetkom sekcijemsko načelniku g. Poljanaru. Opremo prinesite seboj, v kolikor jo imate doma.

Vremenski pregled

Vremensko stanje 4. t. m. Ciklon na severu, visok pritisk na zapadu Evrope, slaba depresija nad Jadranom, nad Sredozemskim morjem dež. V Alpah sneži. Temperatura padla po vsej Evropi. V Jugoslaviji so temperature povsod padle povprečno za 3 stopnje. Minimum Plevlje 9, maksimum Mostar 37.

Novosadska vremenska napoved za petek: Pretežno oblačno, nalivi na severu, mestoma nevihta. Temperatura bo še padla.

Okrog 150 ljudi utonilo

Japonski potniški parnik je v temi in viharju trčil v drug parnik in se potopil v treh minutah

Tokio, 3. julija. r. Na Japonskem morju je divjal večeraj hud vihar. Niti v lukah ladje niso bile varne in jih je razburkano morje premetavalo tako, da je bilo mnogo parnikov poškodovanih. Na stotine ribiških čolnov je izginjlo. Hude ure pa so prežele parniki, ki jih je neurje zalotilo na odprtem morju. Mnogo ladij se je jedva rešilo s tem, da so se zatekle v najbližja pristanišča. Enega največjih japonskih potniških parnikov pa je zadela katastrofa. Zaradi teme in viharja sta trčila parnika »Midori Maru« in »Sanzan Maru«. »Midori Maru« se je prekal skoraj na dvoje ter se je v treh minutah potopil. Nesreča se je odigrala s tako naglico, da parnik niti ni utegnil

poslati brezžične klice na pomoč. Na parniku je bilo 168 potnikov in 86 mož posadke. »Sanzan Maru«, ki je parnik modernjšega tipa, je bil le lažje poškodovan ter je takoj spustil čolne za reševanje.

Zaradi teme pa so rešili vsega le 113 ljudi, med njimi tudi kapetana ponesrečene ladje. Vseh ostalih 141 potnikov in posadke je našlo smrt v valovih. Kolikor se je dalo dosejati ugotoviti, so bili na parniku skoro izključno japonski potniki in se ni ponesrečil noben Evropec. »Sanzan Maru« je s rešenimi brodolomci prispel davj v Osako. Pomorske oblasti so uvedle preiskavo. Kapetana ponesrečenega parnika so zaprli.

Kongres meščanskošolskega učiteljstva

Ljubljana, 4. julija.

Danes se je v Ljubljani pričel kongres Združenja učiteljev meščanskih šol kraljevine Jugoslavije, na katerega prihiteli številni vzgojitelji meščanskošolske stroke iz cele države, z tvorivno in reprezentativno razstavo ročnih del in risb, na kateri so zastopane skoraj vse meščanske šole v dravski banovini. Kotvoritvi se je v prvem nadstropju Waldherjeve palače v Bethovnovi ulici, v katero se jeseni preseli meščanska šola iz šiske, zbrala pestra množica občinstva, med katerimi sta bila poleg številnih udeležencev kongresa tudi zastopnika banske uprave inšpektor Vrhovnik in župan dr. Ravnihar.

V prijetno opremljeni dvorani, ki so jo privedli predložiti razstave je bil v rokah posebnega odbora pod vodstvom ge. Ilke Waschtetove posvetili spominu blagopokojnega Viteškega kralja, je predsednik ljubljanske sekcije združenja ravnatelj Hočevar s kratkim nagovorom uvedel družbo v razstavo, katere namen je predvsem, da prikaže metodni-didaktični postopek na naših meščanskih šolah in da razgrne njih delo in ustroj zlasti pred učitelji z juga, saj je ta tip šole v Sloveniji na višku, medtem ko je v ostalih pokrajinah šele pravkar v svojih početkih. Razen za šolnika pa je razstava poučna za vsakogar, saj gre vzgoja na meščanski šoli v vseh predmetih za samim praktičnim življenjem. V tem imajo meščanske šole mimo gimnazij svojo posebno funkcijo kot šole za praktično izobrazbo širokih plasti. Zato pa tudi učiteljevo meščanskih šol z vso pravico pritrjuje podpora od strani državnih poklicnih oblasti. Prav dandanašnji čas nekako zahteva več te praktične vzgoje, o čemer zgornjo priča tudi dejstvo, da bosta še to jesen otvorili dve novi meščanski šoli v Ljubljani in Zaku, še v večjem številu pa rasto po Srbiji, kjer so zavzele mesto nekdanjih nižjih gimnazij, ki so dajale izsebe samo inteligentni proletarijat.

Sledil je ogled razstave, ki je smotno razporejena v šestih prostorih. Iz spominke sobe Viteškemu kralju, so privedli povedli svoje goste v sosedno dvorano,

ki nazorno prikazuje pouk v prvem razredu. Razen številnih ilustracij, ki zgovorno izpričujejo značilno plodnost fantazije šolarke na tej stopnji, so deležna posebne pozornosti številna deška in dekliška ročna dela, ki kažejo že mnogo podjetnosti in samostojnosti v oblikovanju raznovrstnega materiala. Tu so zanimivi številni cekarji iz rafije in pa slikovite lesene igračke, ki tvorijo pomembne početke domače obrti. V naslednjih razredih se nam vse te tehnike javljajo v novih, bogatejših variacijah, obenem pa se jim pridružujejo nove. Fantje se v drugem razredu že uspešno poizkušajo v intarzijah, kartonah, knjigovestvu, dekleta v vezanju, tkanjenju itd. V tretjem letniku vas presenetijo med drugim modeli za stroje, amed ženskimi ročnimi deli vezenja in oblekah in poizkusi z narodnimi nošami. V zaključnem razredu naletite na linoreze, lesoreze, dovršene primere keramike, po samostojnih motivih kombinirane preproge, zastore, blazine. Posebna soba je določena še, da prikaže uspehe v pouku geometričnega risanja, kjer najdemo že tudi samostojno zasnovane načrte za stavbe. V celoti predstavlja razstava bogato revijo tistega praktičnega šolskega dela, kot tvori v našem vzgojstvu tako rekoč prvo stopnjo delovne šole, in zavoljo tega zasluži, da ji naša javnost posveti vso pozornost.

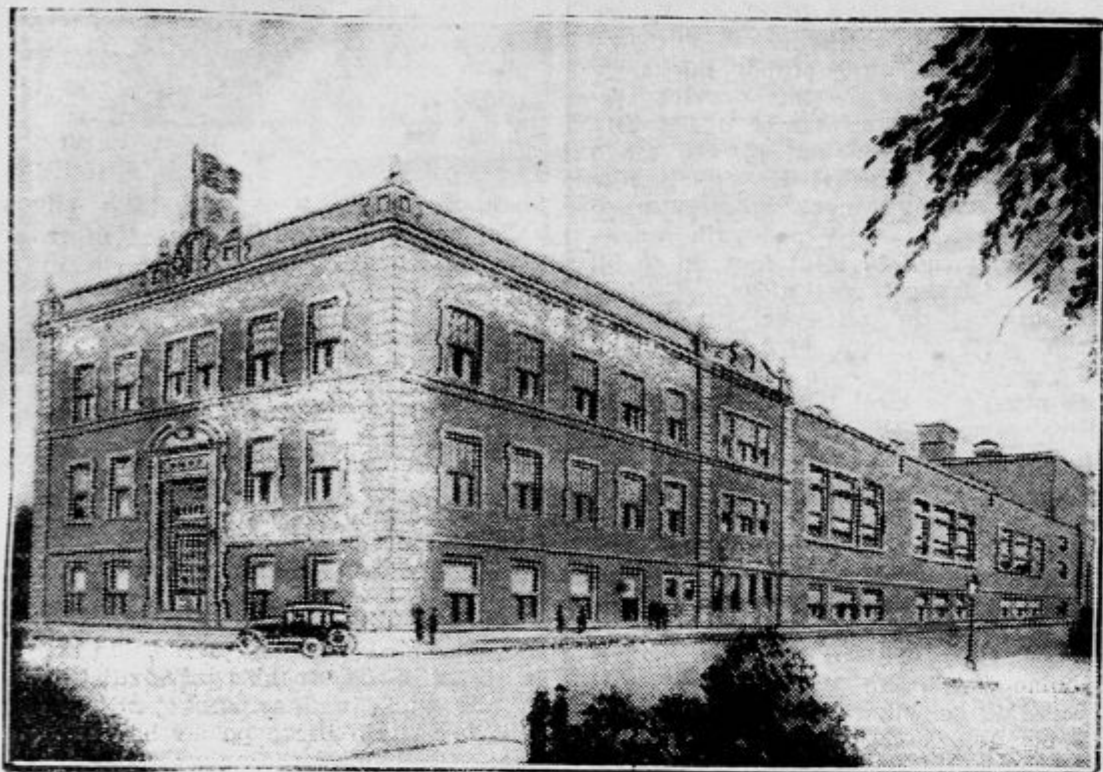
Nenadna smrt člana Bat'ove družine

Taš sedanjega glavnega lastnika Bat'ovih tovarov Jana Bate dr. Rudolf Gerbec je preispel svojo rečno jahto na poset v Borovo pri Vukovaru, kjer se nahaja, kakor je znano, ena izmed Bat'ovih tovarov. Včeraj jutraj je hotel s svojo jacht odpluti po Dunavu, da si ogleda znameniti Džerdap (Zelezna vrata). Z njim je potovalo več vseučiliških profesorjev in drugih gostov. V najboljsem razpoloženju je dr. Gerbec izdal zadnja navodila za odhod. V trenutku, ko je ladja že hotela oditi, pa se je dr. Gerbec nenadoma zgrudil na tla, Zadelo ga je kap.

Naši kraji in ljudje

Poslovanje jugoslovenskih podpornih organizacij v Ameriki

Lani so podporne organizacije naših rojakov v Ameriki izplačale na posmrtninah, bolniških in drugih podporah preko 2 in pol milijona dolarjev

Slovenski dom v Clevelandu, največja

Chicago, konec junija. O pregledu socialnih, prosvetnih in čopisnih organizacij, Jugoslovenov v Ameriki, ki ga je sestavil znani delavec na izseljenem področju in novinar g. Ivan Mladinec iz New Yorka, je »Jutro« zbežne poročalo. Tokrat pa naj bo podana tudi slika poslovanja jugoslovenskih podpornih organizacij, ki so za naš življenje-levalne zlasti zdaj v kritičnih časih.

Skupni dohodki vseh jugoslovenskih podpornih organizacij v Ameriki so znašali lani 5 milijonov 210 tisoč dolarjev. Pred krizo leta 1930 pa blizu 7 milijonov. Članom se je izplačalo preko 2 in pol milijona na posmrtninah, bolniških in drugih podporah. Za upravne stroške vseh teh organizacij je šlo 14 odstotkov dohodkov, čisti preostanek v blaginjah organizacij pa je lanske leto znašal 1 milijon 892 tisoč dolarjev. Silno so napredovali mladinski oddelki pri raznih organizacijah. Člani mladinskih oddelkov so plačali blizu 300.000 dolarjev, kar je ogromna svota, ako pomislimo, da znašajo mesečni prispevki po 15 do 20 centov za mladinskega člana. Za posmrtnine v vseh mladinskih oddelkih je šlo blizu 70.000 dolarjev. Mladinski podporni organizaciji pa so mladinski oddelki prispevali preko 43 tisoč dolarjev za skupne upravne stroške.

V splošnem so jugoslovenske podporne organizacije napredovale lani v svojem

ustanova naših izseljencev v Ameriki

denarnem prometu za 2 milijona dolarjev, kar je jako lepa svota, zakaj v najboljšem letu 1930 je znašal porast skladov samo 780.000 dolarjev. To je zelo značilno. Pri organizacijah je bilo 40.000 članov manj, čisti preostanek v blaginjah pa je bil za pol milijona večji kakor v najboljših letih obstoja organizacij. Brezdvomno je ta ugodna bilanca posledica strogega gospodarstva pri vseh organizacijah. Vzrok je v mnogih primerih tudi ponovna zaposlitev brezposelnih članov in pa to, da uživajo v posameznih državah mnogi člani državnih brezposelnosti pomoč v razbremenitvi odpornih organizacij.

V zadnjih štirih letih je naraslo premoženje vseh jugoslovenskih podpornih organizacij, za več kot pet milijonov dolarjev. Nekatere slovenske podporne organizacije so napredovale za 120 do 247 odstotkov. Šest podpornih organizacij je v Ameriki, ki štejejo nad milijon dolarjev premoženja. O poslovanju podpornih organizacij pišejo vsi listi naših rojakov v Ameriki ter izražajo globoko hvalečnost novinarju Ivanu Mladinecu, ki je iniciativno in požrtvovalno pripravil za vsjo javnost tako zanimive podatke o poslovanju jugoslovenskih organizacij. Brez njegovega dela množice ne bi vedele, če so v svojem organizatoričnem delu šle naprej ali nazaj. Točen pregled jih bo pri delu podpiral in bodril.

Ohranimo pristna domača imena

V zadnjem času imajo prekrševalci veliko dela in se prekrščili med drugim tudi vsakemu obiskovalcu Skofje Loke znano romantično brv, ki veže fužinsko pred mestje in vas Puštal. Do leta 1900 ni nikdo poznal drugega imena kakor Puštalsko brv. V novejšem času pa se pojavlja vedno bolj napačno ime Hudičeva brv in je tej nakazi podlegel tudi g. dr. Andrejka v svojem opisu Skofje Loke in Seške do line v »Planinskem vestniku«. Njemu je to oprostiti, ker ni domačin in ne živi v Loki, pač pa je zameriti domačinom, ker so začeli uporabljati napačno ime, ki je tujeja izvora in je takole nastalo:

Okoli leta 1895 so izšle v založbi Koceli Skofjeloške razglednice, eeve v nemščini, ki so prikazale puštalsko brv z označbo Teufels Brücke. To je moralo imponirati! Hudičeva brv, kako lepo je to zvenelo, če se je imenovalo kakemu radovednemu tujuju v slovenskem jeziku. Pustimo švicarje in njihove hudičeve brvi, sami pa se držimo izrazov, ki jih rabi naš narod. Saj smo se tako opustili mnogo domačih nazivov ter jih zamenjali z germanizmi in s prestavami nemških imen. Kaj nam je n. pr. treba spominčati, ko imamo pristno slovensko potočnico.

Vsaj krajevnih imen ne pačimo in ne izpreminjamo. Sicer se ne smemo pritoževati nad italijanskim »Tricorno« in nad nemškim »Hochstuhl«. Posebno naj ne dopušča spačenk SPD. dr. L.

Iz Meštrovićeve delavnice

Split, 4. julija.

Slavni kipar Meštrović urejuje nasproti svoje hiše na podnožju Marjana začasnati telje, ki bo 20 m dolg, 6 m širok in 5 m visok. Z delom, ki ga nadzira umetnik sam, so začeli že v torek. V tem svojem ateljeju bo Meštrović izdelal figure za spomenik ne znanega junaka na Avali.

Umetnik je že v Zagrebu izmodeliral kariatide, ki bodo prenešene v Split in tam izklesane v granitu. Bloki granita bodo izsekani iz granitnih skladov v Jablanici in te dni pripeljeni v Split. Granitni blok za vsako figuro obsega 6 kubičnih metrov in tehta približno 15.000 kg. Za prevoz vsakega bloka bo potreben po en vagon. Klesanje kariatide bo zaradi trdega materiala in težkega dela trajalo skoraj dve leti. Meštrović želi, da bi bilo klesanje izvršeno v Splitu zaradi tamošnjih klesarjev in kamno sekav, ki so potrebni zaslužka.

Turizmu škodljive bajke

Split, 4. julija.

Nekateri tržaški listi izkoriščajo primer 24 letne Marije Tihe iz Kladna, ki je po neurečnem naključju utonila na Sušaku, nedaleč od Park hotela, v škodo obiska naše obale. Nekateri listi iz Treta imajo že sistem, da s potvarjanjem raznih dogodkov škodujejo našemu turizmu, pošiljajo v svet najrazličnejše bajke, ki se hote ali nehoté ponavljajo tudi v francoskih in nemških listih. Zgodilo se je že vse mogoče. Nekajkrat so že bili ostrše-ni tuji z opisovanjem celih trop morskih peov v naših vodah. Zaradi lanskih plavov v splitski okolici, ki so navaden pojav in tudi niso povzročili pomembne škode, se je iz tržaškega vira v nekaterih pariških listih pojavila bajka, da Mosor zasipa Split. Pri potovanju iz lista v list dobivajo take bajke gorostasne oblike in so tudi lani nekateri tuji listi že nehoté delali krize nad splitskim pristaniščem in tudi nad mestom. V zimskem času najdemo večkrat v tujem tisku opisane tudi volkove, ki se potikajo po naših primorskih krajih ter vdirajo celo v javne lokale. Volkovi iz hercegovaških planin ali pa iz kakozga zapuščene južno-erkegega naceja so bili že večkrat enostavno preesljeni na Sušak, v Split in Dubrovnik.

Kadar se širijo bajke o navali morskih psov, je seveda vedno pristavljeno, da se nevarne zveri zaradi plitvine ne morejo približati italijanski obali. Tržaški list, ki je tokrat napravil bajko iz tragične smrti Marije Tihe, je opisoval izmišljen nikar mogoče videti. Z bujno fantazijo je stvari, ki jih sploh ne bi bilo nikdar in nikjer fogače videti. Z bujno fantazijo je opisano, kako je morskí pes zgrabil nesrečno žensko, jo razpolovil na dva dela, pa požiral potem najprej enega in potem drugega. Z ravno tako čudovitno fantazijo so bili že opisani volkovi, plazovi in celo zasipanja Splita in njegovega pristanišča. Naše turistične ustanove imajo dovolj nujno potrebne dela pri razkrinkavanju najrazličnejših, našemu turizmu škodljivih bajk.

IV. Mariborski teden

Tudi letos se bo od 3. do 11. avgusta vršil Mariborski teden in bo ta že četrta taka prireditve pomembna revija gospodarstva, industrije in kulture na našem severnem ozemlju. Vršila se bo na istem prostoru kakor doslej, pri tem pa v dosti večjem obsegu. Uprava MT je dobila na razpolago tudi prostor za unekone pivarnice in se bo tako kompleks prireditev znatno povečal.

Sestavljen je že pester in zanimiv program, ki bo obsegal številne razstave, razne kongrese, turnirje, tekme in najrazličnejše atrakcije. Na sporedu so tekstilna, splošna industrijska, obrtna, fotomaterska, tujsko-prometna, vrtnarska in propagandna razstava. Dalje razstava tiskarstvenih psov, akvarijeka razstava in od Zveze kulturnih društev v Mariboru prirejena razstava kulturnega dela ob naši severni meji. Razstavljene bodo tudi narodne noše in najrazličnejša ročna dela.

V dneh MT bodo tudi mednarodni kongres gluhozemelj, znanstveni seetane Jugoslovenskega kirurškega društva, 15-letnica »Peruna« in razne druge društvene prireditve. Medtekami in turnirji so posebno pomembni: mednarodni plesni turnir, medmestni šahovski turnir, državne prvenstvene tekme v plavanju in skokih na Mariborskem otoku, mednarodne veslaške tekme na Dravi, lahkoatletsko prvenstvo Maribora, nogomet, tenis in tabletenis.

Najboljše bo seveda preskrbljeno tudi za razvedrilo obiskovalcev. Navedeno tvorile del bogatega programa, ki pa se bo še izpopolnil, zakaj prijave udeležbe prihajajo dnevno v velikem številu in bo

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti jutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

narodna pesem kot izraz ljudske pesniško stvarjalne potrebe.

Drugi del antologije obsega umetno poezijo o morju. Zastopanih je 82 pesnikov od Marka Vetrinca (1542-1576), do Janka Gjonovića (r. 1909.), t. j. domalega štiristo let literarnega razvoja na jugoslovenskem ozemlju. Značilno je, da so stari dalmatinski pesniki sorazmerno malo opevali morje, ki so ga imeli skrherni dan pred seboj; tako ni mogel priti v antologijo niti največji med njimi, Gjivo Gundulić. Prešeren je s svojima dvema alegoričnima motivoma o morju »Mornar« in »Ribič« sosed Petra Petrovića-Njegoša, malo dalje je Simon Jenko z znano patetično domoljubno pesmijo »Bučice, morje adrijansko...«

Izmed Slovencev so nadalje zastopani Simon Gregorčič, Anton Askerc, Anton Medved, Dragotin Kette, Oton Zupančič, Silvín Sardenko, Alojzij Gradnik, Janko Smece, France Bevk in Igo Gruden. Resnično močni pesniki morja so Silvine Kranjčević, Ante Tresić-Pavičić, Aleksa Santić, Vladimir Nazor, Sibe Miličević, Danko Andjelinić in nekateri mlajši dalmatinski poetje.

Bartulović pravi v uvodu, da naj bi uživanje naše literature o morju »postalo blaginja vsega naroda, da naj sadovi te književnosti prodro vse kraje Jugoslavije in tako najbolj ustrežjo namenu svojih stvarjalcev ter z neposredno umetniško silo podprto ljubezen in razumevanje za naš »Jadranc«. Tej svrhi njegova »Jadranska antologija« ustreza razveselivo dobro in bi samo želeli, da bi ta poetična knjiga postala v sedanjih nepoetičnih časih zlasti vir pesniškega uživanja in navdihovalna ljubezni do mogočnega Adrije, ki je trden te-

treba sporedu še mareljak dodatí. Uprava MT opozarja fotoamatere in ljubitelje lepe fotografije na razpis za fotoamatersko razstavo. Ti razpisi se dobe pri upravi MT., Maribor, Aleksandrova 35, Gregorčiču v Ljubljani, Putniku v Celju, Kodaku, v Zagrebu, Praška ul., Griesbachu in Knauzu v Zagrebu, Juršičeva ul., pri Foto korusu v Zagrebu, Rica 25 in Foto klub v Zagrebu, Masarykova 11.

Nevihite in plohe

V sredo 3. t. m. je v nekaterih pokrajnih nastopila že močno zaželenja vremenška izprememba, ki je dala tudi precej dežja. Pri nas je nastal vremenski preobrat že ob pol 2. zjutraj. Ponekod je bil hudi veter, ki je poškoval mlado drevje. Med grmenjem se je vili huda ploha, ki pa je trajala le kratek čas. Zmernojši nalivi so se vrstili potem do jutra ter je dež osvežil ozračje in pozivil rastlinstvo. V smeri proti Zagrebu so bile nevihte huje in tudi nalivi močnejši kakor pri nas. Za nekaj časa so bile prekinitve brzjavne in telefonske zveze.

iz okolice Karlovca poročajo o hudih nevihtah in nalivih, ki so bili že v torek zvečer. Plohe so bile dobrodošle zlasti za koruzo in povrtinno, dočim krompirju ne bodo mogle dosti koristiti po dolgotrajni suši. V okolici Koprivnice pa so bile nevihte ravno tako kakor pri nas v sredo na vse zgodaj. Strela je povzročila precej škode, ker je zanetila nekaj etaj in ubila več glav živine.

Sarajevo je bilo deležno izdatnega dežja v sredo popoldne. Po 15 dnevni hudi suši je dež namočil v sredo popoldne tudi vso vrbsko in del drinske banovine. Tudi okolica Siska je rešena vročine in suše.

Kakor v dravski, tako so se tudi v drugih banovinah nadaljevale plohe, ponekod združene z močnim grmenjem in vetrom, tudi v sredo ponoči.

Otroci gredo na morje

Ljubljana, 4. julija.

Sekcija oblastnega odbora Jadranske straže, ki skrbi pod vodstvom direktorja Higijenskega zavoda dr. Petriča za letovanje siromašnih otrok na morju, odpošlje letos 230 bednih, zdravih in okrepitev potrebnih pomladkarjev na Jadran. Sto jih bo letovalo v domu mariborskega oblastnega odbora v Bakru, ki je bil pred kratkim otvoren, 130 pa v domu Franje Tavčarjeve v Kraljevi. Sredstva za to letovanje so zbrali oblastni odbor, krajevni odbor JS in pa banska uprava. Včeraj je odpotovala prva skupina deklic v Bakar, nočijo pa 52 dekcev v Kraljevi, kjer ostanejo po mesec dni. Ostali pridejo na vrsto. Največ je med njimi siromašnih kmetijskih in delavskih otrok iz najrazličnejših krajev banovine od Gorj do Dobrove, številno po so zastopana zlasti industrijska središča Tržič, Kranj, Litijska, Ljubljana in rudirski revirji.

Dvoje obrtniških razstav

Ljubljana, 4. julija.

Prva razstava ljubljanskega Društva jugoslovenskih obrtnikov, ki je napolnila vse pritičije in dvoje nadstropij mestne ženske realne gimnazije, je vse te dni deležna prav živahnega zanimanja. Prireditelji so lahko z obiskom povsem zadovoljni, posemzni mojstri, zlasti mizarji pa so napravili tudi nekaj prav dobrih kupčij. Kakor opažamo to na vseh podobnih prireditvah, je zlasti mizarjska stroka prav odlično zastopana in mojstri so pokazali vse vrste svojega dela. Posebnega občudovanja so deležne nekatere imitacije furnirja, ki so tako mojstrsko izvedene, da so jih celo nekateri podeželski mizarji na prvi pogled smatrali za pristne. Te vrste pohištvo ni nič manj lepo in trpežno od furniranega, pač pa je brez primere cenejše in zato ni čuda, da si ga zlasti ljudje iz srednjih slojev prav radi nabavljajo.

Prav tako odlično pa so zastopane tudi

Kako lepo

pristen samo v tem zavitku

vse druge panoge obrti: kovinarji, fotografiki, tapetniki, pečarji, čevljarji, stavbeniki, krojači in krojačice.

Kakor lani, pripravljajo šentviski mojstri tudi letos veliko razstavo svojih izdelkov, ki bo spričlo dejstva, da je lanska prireditve dosegla tako lep uspeh, brez dvoma tudi letos privabila na tisoče obiskovalcev in odjemalcev. DJO, ki mu predseduje krojaški mojster g. Vrhovec, je letos izprva sicer naletelo na trde ovire pri nekaterih lokalnih činiteljih, ki so ob nepravilnem razumevanju poslanstva, ki ga imajo obrtniške razstave v gospodarstvu kraja, izprva vobče skušali preprečiti prireditve. Vendar pa je solidarnemu nastopu obrtnikov uspelo, da so zlomili odpor in da se bo razstava lahko letos vršila še v večjem obsegu. Lani je razstavljalo 52 mojstrov, letos pa se jih je prišlo 50 nekaj več, poleg tega pa so se tokrat z izdelki tudi mnogo temeljiteje pripravili. Tudi letos bodo mizarji posebno odlično zastopani. Razstava bo odprta od 4. do 25. avgusta.

Beda odvetnikov

Ko je mnogo listov pisalo o nekem odvetniškem pripravniku, ki je bil obsojen zaradi pomevne, je glasilo zagrebške odvetniške zbornice »Odvetnik« v svoji zadnji številki objavilo članek dr. Mil. Polaka, brodskega odvetnika, pod naslovom »Beda odvetnikov«. Pisec zatrjuje, da imajo odvetniki vedno manj dela ne zaradi pomanjkanja ljudskega zaupanja v odvetniški stan, temveč zaradi splošne gospodarske krize in tudi zaradi nekaterih zakonskih določil, ki vplivajo neugodno na delovanje odvetniških pisarn.

Povprečni dohodek odvetnika je padel danes na tretjino povprečnega dohodka prejšnjih let. Pisec se strinja z mišljenjem, da bi bila dolžnost odvetniškega stanu izločiti iz svoje srednje vse one odvetnike, ki s svojim delom ne morejo zaslužiti niti eksistenčnega minimuma. Razmere so krive, da postanejo delinkventi tudi ljudje juridičnega znanja. Ker odvetniki ne morejo zaslopati strank pred upravnim sodiščem in dr. žavnim svetom in tudi ne pred cerkvenimi sodišči in ker so zmanjšani delokrog sreskih sodišč, se odvetnikom neprestano zožuje krog delovanja. Na področju zagrebške odvetniške zbornice so se znižali odvetniški zaslužki za 80 odstotkov. Od sodišč odrejeni stroški mnogokrat ne zadostujejo niti za kritje efektivnih izdatkov. Pa tudi še tako skromnih honorarjev odvetniki mnogokrat iz socialnih ozirov ne morejo ali pa tudi nečesto izterjati.

Uredništvo je dalo opombo, da se članek ne sme smatrati za obrambo onih odvetnikov, ki so zgrešili kake delikte, temveč samo za tolnačenje takih primerov. Uredništvo se z nekaterimi navedbami ne strinja ter misli, da je treba zvišati ljudsko zaupanje v odvetniški stan in da je to eden od glavnih lekov za zboljšanje razmer odvetniškega stanu.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! »Bran-l-bor« se briga zanje. Pristopajte!

KULTURNI PREGLED

Bartulovićeva „Jadranska antologija“

Letošnje knjige »Pomorske biblioteke Jadranske Straže« so lepe in tehtne knjižni dar. Poleg spisa dr. P. Skoka »Dolazak Slavna na Mediteran«, Karamanove »Dalmacije kroz vijekove« in Ravičeve monografije »Makarska in njeno Primorje« je izšel prvi del »Jadranske antologije« v redakciji pisatelja Nike Bartulovića. Zajetna knjiga na več ko 300 straneh prinaša izbor jugoslovenske narodne in umetne poezije o našem morju. Urednik poudarja v predgovoru med drugim, da »morje postaja organska last narodne duše kot stvarjalnega kolektiva in da se pomorska mentaliteta narodne celote čedalje močnejše oblikuje in dobiva rasni razraz«. Dokaz vidi v tem, da je morje postalo »skoraj v enaki meri inspiracija za pesnike in umetnike iz Srbije, Hrvatske in Slovenije« takisto kot pesnike in umetnike iz Dalmacije in Istre. Potemtakem se tudi na tem področju kaže tisto notranje zblizevanje in spajanje, ki bo dalo jugoslovenski bodočnosti skupnega duha. Četudi ne bo imel enotnih zunanjih oblik

Bartulovićeva antologija je urejena v duhu te skupnosti. V nji so pravično zastopani srbski, hrvaški in slovenski pesniki, a tudi čakavska dialektična poezija. Bodisi narodna ali umetna, je primerno upoštevana. Urednik je hotel pokazati kako so pesniki z današnjega ozemlja Jugoslavije od najnovejših pojavov opevali naš sinji Jadran, njegove lepote in grozote, njegovo

mogočno silo, ki nujno vpliva na usodo našega celotnega naroda.

Antologijo odpirajo narodne pesmi. V predgovoru odgovarja Bartulović na vprašanje, kako je mogoče, da je v srbohrvaški in slovenski narodni pesmi tako malo primorskih motivov. Ogromen del narodne poezije ima namreč izrazito kontinentalen značaj, in vendar je morala zlata doba hrvaške in srbske zgodovine na Jadranu imeti svoje rapsoide. Bartulović misli, da so se te pesmi izgubile in zabrisale v narodnem spominu, preden so jih pričeli zapisovati in zbirati. Dolgoletna beneška oblast v Dalmaciji pač ni trpela, da bi ljudstvo opevalo zmage nad Benetami. Marsikateri motiv je izgubil prvotno vsebino, osebe in dogodki so se permutirali, novo je nadomestilo staro. V znatno večjem številu kakor v junaški narodni pesmi so primorski in pomorski motivi ohranjeni v ženski ali lirski narodni poeziji. Bartulović je sprejel v svoj cvetober nekoliko starih lirskih in epičnih narodnih pesmi, med njimi slovensko »Lepo Vidoz«, popevko »Barčica je zaplaval« in pesem o ribi faroniki, ki pa jo moti napaka v zadnjem verz, kjer naj bi stalo »zavoljo rodnohri ženac«. Med temi, večidel starinskimi pesmimi, je tudi »Srpska narodna pesma sa okola Krlac«, ki je nastala med svetovno vojno in ki jo je pozneje pel neki črnogorski guslar — dokaz, da v nekaterih pokrajinah Jugoslavije še dandanes nastaja

melj naše svobode in velik porok naše bodočnosti.

Podelitev nagrade ministrstva prosvete za najboljšo dramo. Ministrstvo prosvete je na predlog ocenjevalnega odbora, ki mu je bil na čelu pisatelj Veljko Popović, podelilo nagrado v znesku 10.000 Din P. S. Petroviću za dramo »Oslobodjenje Koste Šljukec«.

O novih slovenskih knjigah poročata Ivo Kozarčanin in najnovejšem zvezku, »Hrvatske revije«. Med drugimi (Cankar, Zbrani spisi, 18; Koebeč »Zemljac«; Javornik, Srečanje z nepoznanimi (ocenjuje tudi spis Juha Kozaka »Za prekmurskimi kolnik« (Izdala Tiskovna zadruga). Kozarčanin sodi: »Juha Kozak je pisatelj značilnih umetniških kvalit, v knjigi so odlične strani, ki so polne vžvičenja in veličastne lepote zemlje...« Ob koncu opozarja poročevalec tudi na zelo lepo opremo Kozakovega spisa.

J. Kelemine. Staroslovenske pravde. Kot posebni odis iz šestnajstega zvezka Glasnika Muzejskega društva za Slovenijo je izšla razprava profesorja germanistike na ljubljanski univerzi dr. J. Kelemine »Staroslovenske pravde«. Pisec je z njo segel globoko v našo pravno zgodovino, osvetljujejoč kot lingvist nekatere ljudske-pravne izraze, ki so se nam ohranili. Obenem prikazuje odnos slovenske terminologije do nemške. Slovensko ljudsko pravo, čigar poljudni oris pripravila za Akademsko založbo univ. prof. dr. M. Dolenc, ki se je doslej najintenzivnejše med našimi pravniki zanimal za pravno pojmovanje slovenskega ljudstva. Je še v marsikateri neraziskano in nejasno. Kakor so si zlasti pri Nemcih pridobili filologi (n. pr. Grimm) velikih zaslug za raz-

ziskavanje starih germanskih pravnih uredb in naprav, pomaga tudi pri nas filološka veda z jezikovno analizo in primerjavo starih izrazov prodirati v zapletene pravne odnose in institucije našega ljudstva v dobi fevdalnega sistema. Na kritični uporabi dosedanje literature in samostojnem delu ob virih zgrajena razprava prof. dr. Kelemine pomeni tehten donesek naši pravni zgodovini. Z ene strani vnaša več jasnosti v staro institucijo županstva, zlasti se glede obstoja in delovanja tako zvane sosednje, potem glede sodje in več, z druge strani pa prispeva novo filološko gradivo zgodovini slovensko-nemških jezikovnih vplivanj v dobi prisiljene simbioze obeh narodov. Skozi učeno pravno terminologijo in množico jezikoslovnega gradiva se pozornemu čitatelju odkriva marsikakšna neznana stran podložniškega življenja naših davnih prednikov. Tako je naš odlični germanist prispeval tudi nekaj gradiva bodoči, še nenapisi socialni zgodovini Slovencev. V novem zvezku Glasnika Muzejskega društva, ki sicer vsebuje še dve pomembnejši razpravi (Srečko Brodar, Nova paleolitska postaja v Njivah pri Radečah in Ivan Simonić, Kočevarij v luči krajevnih in ledinskih imen) zavzema novi znanstveni spis prof. dr. Kelemine častno mesto.

Berite Langerjevo povest »PES II. ČETE«. Dobite jo v Tiskovni zadrugi in vsaki drugi knjižarni.

**»Riviera«
zobna pasta**

daje ustam prijeten in osvežujoč vonj, temeljito
čisti, odstrani hitro zobni kamen in ohrani zdrave
in bele zobe. To pasto uporabljajo v vseh kulturnih državah

Domače vesti

★ **Diamantni jubilej mature.** Maturanti zagrebške velike gimnazije iz leta 1875 se pripravljajo na proslavo 60 letnice mature. Pred 60 leti je na veliki gimnaziji maturiralo 71 dijakov, ostalo pa je od te velike skupine živih še 14, ki se bodo sestali v Zagrebu 10. t. m. na diamantnem jubileju mature. Med jubilarji sta tudi nadškof dr. Bauer in znani hrvatski filozof dr. Tomo Marešić. Inicijator in prireditelj jubilejne proslave je upokojeni banški svetnik dr. Vladimir Čačić.

★ **Diplomski izpit na veterinarski fakulteti** v Zagrebu je napravil g. Dolenc Milan iz Ljubljane, član JAD Triglavca v ne fakultete v Ljubljani je bil diplomirani na rudarskem oddelku tehničar za rudarskega inženjera g. Ivo Pintarić in Trbovelj. — Čestitamo!

★ **Odvetniška vest.** Pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah se je naselil odvetnik g. Alojzij Ude, ki je prevzel pisarno pokojnega odvetnika g. Andreja Salija.

★ **K vprašanju kreditov za zgradbo vseučiliške biblioteke v Ljubljani.** Z rektorata ljubljanske univerze smo prejeli: Zaradi vzemirjavih vestih o ogoznenih kreditih za zgradbo vseučiliške biblioteke ke biblioteke bo g. finančni minister predsedniku vlade, ministru za prosveto in ministru za finance brzojavke, v katerih prosijo, da se v bodočih dvanajstih letih zagotovijo potrebni krediti. Na te brzojavke je prejel iz ministrstva za finance ta le brzojavni odgovor: »Za zgradbo vseučiliške biblioteke bo g. finančni minister preložil v odločitvi zahtevano posojilo. Po odobritvi se bo moglo posojilo skleniti in potem gradnja začeti.«

★ **O zdravstvenem in socialnem položaju dijakov** zbirajo v Zagrebu s pomočjo šolske poliklinike kolikor mogoče zanesljive podatke. Iz poročil za preteklo šolsko leto je razvidno, da stanuje dobra polovica zagrebških srednješolcev in učencev raznih strokovnih šol v nehygieničnih stanovanjih. Dalje je tudi ugotovljeno, da reagira 57 odstotkov dijakov pozitivno na tuberkulozo. Še slabše kakor zdravstveno pa je socialno stanje zagrebških dijakov in učencev.

Zvočni kino Ideal

DANES
Danes ob 4., 7. in 9½ uri
poje
Ramon Novarro
v filmu
Pesem Orienta
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din

★ **Slovenski klub v Bakru.** V hrvatskih primorskih krajih je vsako leto več slovenskih priseljencev. Največ jih je v Bakru, Kraljevi in na Sušaku. Slovenci v Bakru so si sedaj ustanovili svoj Slovenski klub, ki bo imel poleg kulturnih tudi socialne naloge. Ustanovno zborovanje kluba je bilo v nedeljo ob prisotnosti zastopnikov oblasti in članov Sokola.

★ **Ustanavljanje podmladkov Aerokluba.** Že lani se je začelo po državni uspešno razvijati med šolsko mladino izdelovanje letalskih modelov, zagrebški Aeroklub pa je bil prvi v vsej državi, ki je sistematično ustanovil in uredil svojo sekcijo za modele. Ta sekcija je izdelala veliko število letalskih modelov najrazličnejših tipov in sto takih modelov je bilo razproslanih tudi v druge kraje, da jih ima šolska mladina za vzorce pri samostojnem delu. Ker je modeliranje letal za propagando našega letalstva velikega pomena, se bodo začeli polagoma snovati na vseh srednjih šolah podmladki Aerokluba, ki se bodo bavili z modeliranjem.

★ **Gasilska biblioteka.** V Beogradu je začel izhajati dvomesni »Vatrogasna biblioteka«, ki ga urejuje generalni tajnik gasilske zveze g. Peter Lekić. Prvi zvezek proučuje administrativne in protipožarne predpise. Navedeni so predpisi o taksiranju prostora, o vozniških dovoljenjih, o trošarinah, o raznih drugih zadevah, kar bo vsem tajnikom gasilskih žup in čet dobrodošel pripomoček. Prihodnji zvezki bodo vsebovali tudi tehnične članke.

★ **Balkanske lovske strelske tokme** so se pričele v nedeljo v Ruščuku obsojdelci bi bolgarskih, jugoslovenskih in grških tekmovalcev. Že prvi dan se je videlo, da so bolgarski lovci in strelci odlično napredovali po tekmi, ki se je pred dvema letoma vršila v Varni. Združene bolgarskih lovcev je priručno sprejelo jugoslovenske tekmovalce.

★ **XVII. kongres Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev** se je pričel danes s prvimi kongresnimi konferencami v Osijeku. Zbralo se je okrog 20 delegatov iz vseh delov države in iz vseh strok železniške službe, da na konferenci pripravijo vse potrebno za glavni dan kongresa, ki bo dne 7. t. m. O težnjah, iznešenih na konferencah in kongresu, bomo še poročali.

★ **Za samostojno gledališče** v Novem Sadu V prosvetnem oddelku banske uprave v Novem Sadu je bila pod predsedstvom načelnika prosvetnega ministrstva Veljaka Petrovića konferenca gledaliških strokovnjakov

in prijateljev umetnosti, da bi rešila vprašanje ustanovitve stalnega gledališča za Dunavsko banovino v Novem Sadu. To vprašanje je na dnevnem redu že dokaj let. Na konferenci je bil sestavljen predlog, ki bo predloženo prosvetnemu ministru.

★ **Vestival v gradu Zrinskih.** Osiješko narodno gledališče je priredilo v nedeljo v rodno gledališče je priredilo v nedeljo v starem gradu Zrinskih v Čakovcu igro »Slovo Zrinskega od domovine«, ki je prirejena po tragediji Evgena Kumičića. Sodeloval je ves ansambel gledališča ter okrog 100 konjenikov v zgodovinski opremljeni iz dobe bana Petra Zrinskega. Grad je oživel ob tej uprizoritvi v svojem pristnem nekdanjem sijaju. Zbran je bil poleg Čakovca tudi ves Varaždin, več sto kmetov pa je prihitelo tudi iz oddaljenih medmurskih vasi. Bilo je nad 5.000 gledalcev. To je prvič, da je bila tragedija Zrinskih uprizorjena na istem mestu, kjer se je v resnici pričela 13. aprila 1670.

Kakor v pravljici

se preobrazi vsaka pastorka lepote v lepoto, a vsaka lepa dama postane še lepša z uporabo najbolj dovršenega izdelka znanstvene kozmetike pudra »Liane Paracelusa«. Ta puder ima zaradi svoje finoce in sestavine odlično učinkovitost na obraz in mu daje izredno gladkost in nežnost. Zahtevalje izredno puder »Liane«, ki se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah

★ **Obnova dela v rudniku Dubravci.** Razne intervencije so izposlovale, da bo uprava državnih železnic nabavila večjo zalogo premoga pri podjetju Dubravci, ki ima svoj rudnik pri Skradinu. Uprava rudnika je pozvala na delo spet 270 rudarjev, ki so bili 15. junija zaradi zmanjšanja naročil premoga odpušteni iz službe.

★ **Turizem v Hercegovini.** Sarajevski listi poročajo o dobrih uspehih letošnje turistične sezone, izražajo pa željo, naj bi se turizmu posvetila izdatnejša propaganda. Ta propaganda naj bi vplivala v prvi vrsti na tuje izletnike, ki obiskujejo primorske kraje, da bi se vračali domov preko Bosne. S propagando pa mora biti združena seveda ureditev voznih olajšav. Za Hercegovino se že več let posebno zanimajo Angleži in turisti iz severnih držav. Turistične ustanove bi morale zaradi tega najeti vodnike, večje angleškega jezika. Svoja razmotrivanja zaključujejo listi z nado, da bo prometni minister dr. Spaho, ki je domačin, uvedel vozne olajšave in prosep turistickega prometa.

★ **Pri članku o Selški dolini,** ki je izšel pod naslovom »Za dvig tujskega prometa v Selški dolini« ugotovila Tujsko prometno društvo za Selško dolino nekatere netočnosti. Tako so navedene kot letovišarske postojanke samo Selca, Češnjica in Dražgoše, na pa starodavnih železnikov, dalje ljubkega Zalloga in »dilečne Sorice pod okriljem Ratitovca, ki jih je treba tudi priporočiti. Slabo stanje ceste je res žalostno dejstvo, vendar tega ni krivo nadzorstvo, pač pa finančno stanje cestnega odbora, kateremu je bila še za letošnjo sezono črtana polovica že odobrenega kredita.

★ **Občina v konkuru.** Sarajevska tiskovna Solterer je zahtevala od sodišča, naj se proglasi konkurz nad občino Bileće zaradi dolga v znesku 130.000 Din, ki je ostal neporavnani od izvedbe elektrifikacije. Predlog je bil sprejet in imenovani so se konkurzni upravitelji. Ko so občani izvedeli, da je občina pod konkurzom, so zahtevali od občinske uprave, naj to na vsak način prepreči. To bo zelo težko, ker je občina zadolžena tudi pri Hipotekarni banki za 600.000 Din.

★ **Požar radi strele.** Med neviht, ki je na Vidov dan divjala v pujski okolici, je treščilo tudi v kolonarno posestnika Antona Česnika na Hajdini pri Ptuj. S kolonarne se je ogenj naglo razširil na gospodarsko, z opeko krilo poslopje ki je bilo uničeno do tal z veliko zalogo sena, ubila tudi kobilice, ki je bila v hlevu. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Hajdine in Gecije vasi.

★ **Dunav ruši svojo obalo.** Sedaj, ko se vodovje Dunava normalizira, se vidi blizu Zemuna velike ruševine obale. Dunav odnaša velike komplekse zemlje od otoka, ki se razprostira med Zemunom in delo Dunava od izliva Save. Ker je ta otok dobro obdelan, povzroča odnašanje zemlje veliko škodo. Dunavsko valovje je močno poškodovalo tudi kopalnice »Lido«, ki je bilo velikega pomena za Zemun in Beograd.

★ **Morilec Oblonšek** se ni izročil našim oblastem. Čitatelji se gotovo še spominjajo krvavega dogodka v zagrebškem predmestju Velikem Dolu, kjer je brusar stekla Ambrož Oblonšek, doma iz konjiške okolice, z nožem hudo ranil svojo bivšo ljubico »vdovo Korenovo ter usmrtil njeno prijateljico Anko Pekšičevo. Morilec se je nekaj potikal po zagrebški okolici, potem prišel v Maribor, od tam pa izginil preko meje. Pri neki raciji ga je zajela dunajska policija. Oblonškovo izročitev so naše oblasti takoj zahtevale od avstrijskih. Oblonšek pa je še vedno v zaporih dunajskega sodišča. Baje se niso izvršene neke formalnosti izročitve.

★ **Radio in takse.** Direkcija pošt in telegrafov v Ljubljani razglašja: Radijski

naročniki iz interesne sfere radiofonske oddajne postaje v Ljubljani se pritožujejo, da so primorani plačevati mimo pošte naročniške pristojbine za svoje radijske sprejemne postaje še razne druge pristojbine. Posebno številne so bile take pritožbe iz vrst radijskih naročnikov, ki imajo instalirane svoje radijske sprejemne v javnih lokalih, kakor gostilnah, restavracijah, bufetih, prodajalnah i. t. d.

Ti naročniki morajo baje plačevati letno še posebno banovinsko in državno takso, policijsko in avtorsko takso.

Radijski sprejemniki se po določilih člena 253 finančnega zakona za 1928/1929. leto in po členu 28. »Pravilnika o radijskih sprejemnih aparatih« ne smejo obremenjevati brez privoljenja ministrstva z nobeno drugo pristojbino, kakor samo s pošto (naročniško) in to ne glede na to, kdo je naročnik in kje se aparat uporablja, to je kje je instaliran. Ministrstvo za promet — uprava pošt in telegrafov — je prav te dni dostavilo svojo naredbo P.T. broj 47.572 od 25. t. m., ki odreja, da se instalirani radijski aparati ne sme obremenjevati z nobeno drugo takso razen s pošto in da radijskim naročnikom tudi tantjem za avtorsko pravo po zakonu o avtorskem pravu (tako zvano avtorsko takso) ni treba plačevati.

• **Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Iz Ljubljane

u— **Okrajna organizacija JNS** za dvorški okraj bo imela III. občni zbor v četrtek 11. t. m. ob 20 v Birkovi gostilni, Borštnikov trg 2, z običajnim dnevnim redom. Članstvo vabljeno k polnoštevilni udeležbi!

u— **FERIJALCI.** V kolikor se še niste javili za planinsko letovanje, storite to takoj, ker se v najkrajšem času prične. Letovalo se bo na Ratitovcu. Med letovanjem se bo vršil praktičen pouk o orientaciji z uporabo zemljevida, kompasa in visinomerja, skiciranja, bivakiranja, o uporabi cepina, vrvi, klinov, plezanju, dalje bodo predavanja o flori, fauni, vedenju na planinah, o opremljenosti, signaliziranju, vaje v reševanju preko skal, itd. Poimenično se je prijaviti draveki oblasti Ferijalnega saveza na drž. trg. akademiji do 10. t. m.

u— **Lastniki konj in volov** se opozarjajo, da bo v tem mesecu vojaški popis in pregled vse one živine, ki doslej v vojaške svrhe še ni bila pregledana. Vsi lastniki, ki imajo še nepregledano živino, se pozivajo, da to svojo živino najkasneje do 10. t. m. prijavijo v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/I. — soba 3. Tamkaj je treba prijaviti tudi vsako spremembo v lastništvu živine in ostalih prenosnih sredstvih, kakor n. pr.: nakup, prodajo, pogin, poškodbo itd. Vsaka netočnost v tem pogledu je po voj. predpisih strogo kaznjiva.

Tel. 21-24 **ELITNI KINO MATICA** Tel. 21-24

Danes ob 4., 7½ in 9½

Henrik VIII in njegovih 6 žena

Bogat dopolnilni spored

Hladna dvorana

u— **Vrtno prireditve,** ki bo v nedeljo popoldne na vrtu restavracije »Pri levu«, priredi društvo »Tabor«. Srečolov, ples in prosta zabava. Nastopil bo društveni pevski zbor z narodnimi in šaljivimi pesmi. Sodeluje godba »Sloga«. Čisti dobiček je namenjen za vzdrževanje društvenega prenočišča za brezposelne. Javnost se vjudno vabi k čimvečemu posetu. Odbor.

u— **Zaradi tlakovanja** bo Jurčičev trg za vozni promet od ponedeljka 8. t. m. do nadaljnjega zaprt.

Počitnice na Kofcah dnevno Din 45.-, 55.-

u— **Razbiti žilci** in octova kislina. V znano Veselovo restavracijo v palači Vza-jemne zavarovalnice na Miklošičevi cesti je večeraj dopoldne prišel mlad, lep obločen gospod in naročil dva deci čevčka. Ko mu je natakarica postregla, je privlekel iz žepa stekleničko octove kisline in izpil, nato pa napravil požirek vina. Strupena pljuča je bruhnila iz njega, da je bil v hipu ves ožgan po obrazu in obleki. Iz restavracije so telefonirani po reševalce, ki so nezvestnega takoj prepeljali v bolnišnico. Tam so v obupanem mladeniču spoznali 26 letnega slaščičarskega pomočnika Dragotina S. s Ceste 29 oktobra. Po strupu je segel v navalu živčne razkrojenosti.

Za solčenje uporabljajte samo **NIGGEROL**, drogerija Gregorič, Ljubljana

u— **Na greh in na korale** se je vjel. V sredo na vse zgodaj je policiji po čudnem naključju prišel v roke nevaren vlomilec. Okrog 3.30 ponoči je starišček slučajno pogledal v park na Kralja Petra trgu in je našel tam dva moška, ki sta se na nečist način valjala po travi. Medtem ko je enega legitimiral, je drugi pobegnil. Človeka je odpeljal na stražnico, kjer so mu v žepih našli čudno bogastvo: 109 Din, malovredne ženske korale, dozo pudra in še nekaj razne krame. Še preden je možak, ki je po poklicu izobraženec brez posla, pa je imel zaradi goljufij in tatvin že nekajkrat opravka s policijo in sodiščem, kaj izpovedal, je policiji dospelav odvaba, da je bilo v sredo pri belem dnevu vlomljeno nekje na Rimske cesti, kjer

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Danes naprej vsi prostoro samo 3.50 Din. Vsak dan nov program

Danes ob 4., 7. in 9. uri

Chaplin v džungli

SMEH GROHOT

je tat odnesel 600 Din. Ko so okradeni ženi pokazali pri aretirancu zaplenjene predmete, jih je spoznal za svoje. Možak, ki je obremenjen s samimi slabimi nagljenji je spet poromal v sodne zapore.

u— **Dva, ki pravita,** da imata pravico krasti. Včeraj zjutraj so v Tavčarjevi ulici aretirali 61 letnega brezposelnega delavca Janeza Gabrška, ki je od nekega pri Homcu doma, pa je bil že nešteto krat v kriminalu zaradi tatvin. Poseben specialist je Gabršek za mlekarne vozove. Če le more, izmekne na tihem polno kanto z voza in izgne. Neki ob Savi ima preprosto barako, v kateri si potem kuha tako naplajene zajtrke in obede. Ko so ga večeraj zasačili v Tavčarjevi ulici, ko je pravkar hotel suniti posodo mleka, je na policiji dokazoval, da ima pravico krasti. V hranilnici ima namreč 10.000 Din svojih prihrankov, pa naj si vso glavo razbije, jih ne dobi nazaj. Na policiji njegovega stališča niso mogli sprejeti in so ga izročili sodišču. — V podobnih razmerah je kradel tudi 17 letni fant, ki je bil uslužben pri nekem gostilničarju v Ljubljani. Gospodar mu niti jesti ni dal kaj prida, denarja pa fant svoj živ dan ni dobil v roke. Tako se je na tihem oddolil, da ukrade iz kleti tri manjše sode in tri litre vermuta. Vermut je s prijatelji popil, za sode pa je naročil nekemu šoferju, naj mu jih odpelje na štajersko domov. Proden pa je šofer tovor naložil na voz, je povprašal krmarja in tako je tatvina prišla na dan.

u— **Nasilen mesarski pomočnik.** V Ljubljano se je pritepla družba cigánov, ki baranta s konji. Ker pa prodajajo po večini bovine živali, jim je policija za petami. Stražnik je blizu »Novega sveta« u-stavil cigane, pa se je v svo reč vmešal 34-letni mesarski pomočnik Pogačnik Andrej iz Pušlata pri Škofji Loki. Prišlo je do spopada in so nasilneža ukrotili šele, ko je prišel na pomoč še eden stražnik. Cigani so se medtem razbežali. Pogačnik bode odali sodišču, ker je pri ruvanju stražnika skoro pregriznil prst in ga sploh precej resno poškodoval. Pogačnik, ki je bil že 35 krat kaznovan, se bo moral zagovarjati zaradi hude telesne poškodbe.

ZAKAJ GREMO V NEDELJO VSI V MOSTE?

u— **Družbi sv. Cirila in Metoda** so darovali namesto cvetja na grob pokojne gđ. Mire Zupančičeve: Ante Grom, De Reggi, I. Rozman, Ana Potočnik, neimenovana, Franc Klemenc, Emanuel Josin, vsak po 50 Din, skupaj 350 Din. Iskrena hvala!

u— **Putnikov izlet** v Benetke. Izletniki se vjudno opozarjajo, da je odhod avtobusov v soboto 6. t. m. točno ob 7. zvečer izpred Putnikove pisarne v Gajevi ulici. Prijave zaključene.

u— **Tamburaško društvo »ČELO«** priredil v nedeljo 7. t. m. svojo vrtno veselico pri g. Kačič, Tyrševa cesta 58. Na spo-

Tel. 21-24 **ELITNI KINO MATICA** Tel. 21-24

Danes ob 4., 7½ in 9½

Henrik VIII in njegovih 6 žena

Bogat dopolnilni spored

Hladna dvorana

redu so ples, godba, šaljiva pošta, itd. Začetek ob 16. konec ob 2. zjutraj. K obitni udeležbi vabi odbor.

u— **Dr. Milan Perko,** do 28. t. m. ne ordinira.

Iz Maribora

a— **60letnico rojstva** obhaja danes g. Hinko Senekovič, proizvajalec sodavičarskih proizvodov in brezalkoholnih pijač v Mariboru. Še šest »križev«!

a— **Promocija mladega Mariborčana.** Na Karlovi univerzi v Pragi je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Danilo Tomažič, sin upok. sreskega nadzorika I. Tomažiča, Iskreno čestitamo!

a— **Naval mladine** v srednje sole. Na tukajšnji realni gimnaziji se je prijavilo k sprejemnemu izpitu 233 prijaviteljev, in sicer 122 dečkov in 111 deklic. Izpit je prestalo 183 prijaviteljev, in sicer 100 dečkov in 83 deklic. Klasična gimnazija je sprejela v svoje vzgojno okrilje 138 novih dijakov in dijakin. Zanimiv pojav je, da je to pot prvokrat po prevratu na tem zavodu izostal močan dotok z dežele in da je dijaški kader iz mesta v večini.

a— **Z lepim uspehom** se je zaključil pouk na enoletnem tečaju Hermes. Obdarjeni so bili: Matek Herbert kot najboljši strojeplasec in odličnjak, Marija Starčičeva kot odličnjakinja in najboljša stenografinja, Erik Zorko kot strojeplasec, Slava Engelmann kot stenografinja, in Zorka Poterč, Milka Rak, Karel Repotsek in Hermina Vošnjak kot odličnjaki oz. odličnjakinje.

a— **Starokatoliške cerkev** vabi svoje vernike k službi božji v nedeljo 7. t. m. ob 9. v Narodnem domu, II. nadstropje. Slavlita se bosta na ta dan slovanska apoteoza sv. Cirila in Metoda.

a— **Mariborski šahisti** so se v torek zvečer zbrali k pregledu svojega delovnjaja. Po poročilih predsednika Golouha, tajnika prof. Šile in blagajnika dr. Janca so bile volitve. Izvoljeni so bili: R. Golouh, predsednik, Ostanek, potpredsednik, prof. Šila, tajnik, Goloc, blagajnik, dr. I. Danev, blagajnik, Kukovec, arhivar, prof. Stupani in Lobkov, odbornika.

a— **Unionska situacija.** V nedeljo zvečer je v 38. minuti nemški prvak dr. Andersch premagal jugoslovenskega prvaka Janeša. Nato sta se preizkusila črna maska in jugoslovenski mojster Markovič, ki je v 21. minuti podlegel. Poljski borbitelj Šerbinsky pa je v 15. minuti s silo svojega dvojnega nelsona premagal židovskega mojstra Faktorja. Doslej so ostali nepremagani črna maska, Poljak Šerbinsky, Bolgar Belić in Nemec dr. Andersch.

a— **Življenje in smrt** v Mariboru je bilo v juniju 1935 rojstvo, 54 smrtnih primerov in 60 porok.

a— **Popolnitev mestne vrtnarije.** V mestni vrtnariji v Koroščevi ulici bodo zgra-

POLITI

je mrzla Ovomaltine ravnotako okusna kakor topla Ovomaltine pozimi in ravnotako potrebna, da varuje zdravje in življenjsko moč.

PIJTE MRZLO OVOMALTINE

Ljudski zavojček Din 7.25.

Mali zavojček Din 13.-

dili moderen rastlinjak, ki je bil nujno potreben.

a— **Ureditev pešpoti na Kalvarijo.** Pričeli so z ureditvijo in popravilom pešpoti na Kalvarijo ter podkalvarijskega mostička.

a— **Breza, ki je rasla na strehi.** Na strehi gostine »Ljutomer« je rasla in dočakala 15 let! Sedaj so hišo prenovili in konec je bilo tudi te mariborske »posebnosti« Kje se rastejo breze po strehah?

a— **Gradivo proti Pavlu Cvenkiju** je sedaj zbrano. Pričakovati je, da bo razprava v kratkem. Cvenkij v bistvu vse priznava, le glede nekaterih nebstvenih stvari zanika vsako krivdo.

a— **Kradejo kakor srake.** V stanovanje posesnice Antonije Naversnikove so vrhli ter odnesli dve srebrni uri, razno perilo in druge predmete v skupni vrednosti preko 3000 Din.

Iz Celja

e— **Odstop celjskega župana.** Pri poročilu pod tem naslovom v večerjši številki se je vrnila pomota. Po smrti g. Ivana Ravnikarja je Celje, kakor znano, ostalo brez župana.

e— **Dve nesreči pri regulaciji Savinje.** Pred dnevi je pri regulaciji Savinje v Tremerju pri Celju vozilec za prevažanje materiala zadel v 18letnega delavca Marijana Končana iz Laškega in mu močno poškodoval levo nogo nad kolonom. Tam se je tudi ponesrečil v sredo 4letni minar Jože Lesjak iz Kočnice. Pri razstreljevanju kamena mu je zmečkalo prste na desni roki. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

e— **V celjski bolnišnici** je umrl 66letni dninar Anton Afner od Sv. Kristofa nad Laškem.

e— **Tatvina kolesa.** V četrtek ob 16.30 je nekdo ukradel Mariji Škarjavi iz Nove vasi pri Celju izpred neke gostinje v Gaberju 800 Din vredno, črno pleškano šenško kolo znamke »Bobol«, tov. št. 159.275, ev. št. 2-95.779 — 5.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 opereta »Melodija Dunaja« in zvočni tehnik.

Iz Trbovelj

t— **Krajevni odbor bratovskih skladnic** je poslal 54 slabotnih otrok na letovanje v Poljansko dolino pri Škofji Loki.

t— **Pri razvitu praporov PJS** je polnoštevilno sodelovalo pevsko društvo »Zarja«, kar je bilo v naši notici z dne 20. junija pomotoma izpuščeno.

t— **Uprava trboveljske občine** je razdelila med shromasne šolarje vseh treh šol 2500 brezplačnih vstopnic za občinsko kopalnico. S tem hoče uprava preprečiti kopanje otrok v umazanem potoku in vzgojiti v mladini čut potrebe po kopanju. Ta čin trboveljske občine moramo na toplje pozdravljati.

t— **Truplo Anice Umekove,** ki je utonila v Zagrebu, je naplaval Sava pri Svi-bovskem otoku.

t— **25letni jubilej lovskega društva »Jelenec«.** Tukajšnje lovsko društvo »Jelenec« proslavi letos 25-letnico svojega delovanja kot zelena bratovščina. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1910, to je v dobi, ko se je porajal med našim narodom vedno jači odpor proti gospodstvu germanstva. Pobudo za ustanovitev društva je dal hrastinski učitelj g. Miloš Roš, prvi predsednik društva pa je bil njegov brat, g. Ferdo Roš, gostilničar v Hrastniku. Bilo je to prvo slovensko lovsko društvo za spodnji Stajer. Izmed prvih članov v Trbovljah bosta obenem z društvenim jubilejem proslavljali jubilej 25 letnega agilnega društvenega delovanja tudi funkcijonarja gg. Kraner in Zupan, ki prejmeta od društva pri tej priliki lepe jubilejne diplome. — V proslavo 25 letnega društvenega jubileja je priredilo društvo na Petrovo t. j. 29. t. m. popoldne na gasilskem vrtu v Trbovljah II veliko vrtno veselico, katere čisti dobiček je društvo namenilo občin občinim revežem trboveljske in hrastniške doline. — »Jelenec« k društvenemu jubileju tudi ni čestitalo.

t— **Posestniki v Lokah** se pritožujejo, da jim ljudje, zlasti mladina, brezobzirno gospodarijo po gozdovih, kjer jim seka najlepše smreke in druge nasade bodisi za fiziole, majlo ali pa za druge potrebne ali nepotrebne svrhe, pri tem pa seveda uničuje tudi drage nečnejše nasade. Kmetje trpe radi take brezobzirnosti občutno škodo. Tukaj bo treba primernih ukrepov, da se nadaljna gozdna kvara in škoda s strani takih brezobzirnežev prepreči, kajti kmetje so itak dovolj prizadeti po raznih elementarnih neizgadah, suši etc., v gozdovih pa zaradi snežnih viharjev, ki napravijo pogosto občutno škodo, zato ni treba, da

Zahtevajte pri svojem brivcu da vas postreže s

S P O R T

Ilirija : Rapid

Prihodno nedeljo je na programu tekem za prvenstvo LNP odločilno srečanje Ilirije z mariborskim Rapidom. S to tekmo bo prvenstvo doseglo svoj vrh. Ako se posreči Rapidu izvoziti neodločen rezultat, tedaj porine obenem svojega domačega rivala železnice na prvo mesto in mu odpre pot v ligo.

Ilirijani so potrebni moralne podpore v tej težki borbi. Za to naš ljubljansko športno občinstvo polne besedne in najstoričar, da bo zaista v taki formi kakor prošlo nedeljo, ko je v Mariboru porazila Svobodo s 7:2. Tekmo bo vodil zunanji sodnik, tako da je tudi s tega vidika zagotovljen nemoten potek igre.

Službene objave LNP

Seja n. o. 26. junija 1935

Navzoči: dr. Kosti, Kurek, Kralj, Runtić, Novak, Logar, Jugovec, Malovrh, Kačar, Buljevič, Slanovec, Skalar, Rot, Kern, Močan (na povabilo LNP), zastopnika Olimpa (Lešek) in Atletikov (Hönnigmann), bivši as Wagner kot poverjenik bivše szns za Celje.

Dvigne se suspenz Ivanu Dolmarju, Trbovlje, ker je v postavljenem roku predal blagajno OO Trbovlje.

Izvede se dokazni postopek v zadevi protesta Olimpa proti sklepu p. o. glede verifikacije prvenstvene tekme Olimpijski 3:0 p. f. za Atletike. Po zaslišanju službujočega odbornika LNP in prizadele se sklep p. o. razveljavi in odredi odigranje tekme, ki se 4. novembra 1934 ni odigrala, in sicer: 1. ker ob določenem času moštvo Atletikov ni bilo na igrišču, t. j. na igralnem prostoru, dasi bi kot gost moralo prvo nastopiti; 2. ker je posredni službujoči odbornik opustil postopek, določen po principelnem zaključku JNSaveza ex 1934, službeno br. 51, točka 21.

Maratonski tek

ki se bo prvič tekel v nedeljo, se prične točno ob 7. zjutraj s startom na igrišču Primorja. Prijavljeni so vsi najboljši dolgočprogi države, prvak Stane Sporn, dalje Starman Janez, Belas, Zemljak in nekaj novih moči iz Ljubljane, Maribora in Celja, med njimi Senčar Leopold in Mirnik Fr., ki tečeta prvič. Kljub razmeroma majhni udeležbi se bo gotovo vseh sedem tekmovalcev najrejnije potrudilo, doseči čim lepši uspeh. Proga je dolga 42 km 200 m in teče od starta po Tyrševi cesti skozi Ježico, Črnuče, Trzin in Domžale proti Lukovici. Pri km 22.500 je obrat, cilj pa je zopet na izhodišču.

Poleg mitinga Ilirije bo v nedeljo dopoldne tudi balkanska stafeta (800 x 400 x 200 x 100) za državno prvenstvo. Prijavljenih je več stafet iz Zagreba in Ljubljane. Za miting je vstopnina oba dni propagandno nizka, v soboto popoldne samo 2 Din za osebo, v nedeljo pa 4 Din, odnosno za dijak 2 Din.

S K Svoboda. Članski sestanek v petek ob 20. Važno za 1. moštvo zaradi gostovanja v Škofji Loki, isto za rezervo in mladino.

Službeno iz L.N.P. Drevi ob 19. seja k.o. v tajništvo. Na sejo se vabijo igralci Perko Dane (Mara), Bogme Simon, Jug Franc (oba Ilirija) Podgornik Karel (Primorje), Kamnikar Viki (Svoboda), Lj., Keravec Peter, Bunc Rudi, Marchionti Viktor (vsi Slovani), Orehek Franc, Aljančič Oton, Gestrin Ferdo, (vsi Slavija) Ramovž Drago (Mladika), in g. ing. Bloudek, član Ilirije.

Službeno iz S. O. LNP. Delegirajo se k tekam 7. julija: v Ljubljani, igrišče Primorja ob 18. Ilirija-Rapid, delegira SO JNS, predtekmata Jokiš; igrišče Slovana ob 8.30 Sloga-Jadrani Ramovž; igrišče Mladike ob 10. Mladika-Korotan Mrdjen; v Domžalah ob 10. igrišče Domžal, Domžale-Mara Gottwald; igrišče Dieha ob 18. Dieha-Korotan Martelanc. Prihodnja seja S. O. bo v torek 9. t. m. ob 18.15 v tajništvo LNP; na sejo se vabita šj Jordan in Marcoratti.

Zbor sodnikov J.L.A.S. Na prvi del državnega prvenstva in propagandni miting Ilirije ki bo v soboto 6. t. m. ob 9. na igrišču Primorja se odreja sodniški zbor: vrhovni sodnik Sancin S., voditelj tekmovalstva Grünfeld, starter Sancin D., sodnik Stepišnik, Gnidovec, Slamič, Bradač, Polajnar, Cek, Gorjanc. Start na maratonski tek je v nedeljo ob 7. zjutraj na igrišču Primorja, na kar se opozarjajo gg. sodniki. V spremstvo in kontrolo teka se določa gg. Kermavner in Gorjanc.

Na juniorsko kolesarsko državno prvenstvo, ki bo v nedeljo 7. t. m. v Podsedu pri Zagrebu na 80 km dolgi progi, odidejo v soboto trije ljubljanski dirkači in sicer: Karl Lavrh in Slavko Hamberger ob ŽSK Hermes ter Franc Bricej ob Ljubljani. Poznavajoč energijo omenjenih treh dirkačev, upamo, da se bodo vneto borili za klubske barve. Ostali dirkači Hermes, kakor tudi drugih naših kolesarskih sekcij in klubov pa se bodo iste dne borili na večjih dirkah v Slovenjgradu.

V nedeljo 7. t. m. vsi v Gorenjo vas nad Šk. Loko, kjer bomo deležni lepe motoekstremne gorke dirke v neposredni bližini Gorenjevca! Prijavilo se je že lepo število vnetih dirkačev, da tudi na ostrih cestnih zavojih preizkušajo svojo spretnost. Poetniki, ki si želijo to prireditve ogledati, se lahko poslužijo avta, ki bo vozil iz Škofje na mesto prireditve. Tisti pa, ki se želijo poslužiti jutranjega turističnega avta, imajo avtomobilsko zvezo s škofjeloške postaje v Gorenjo vas in obratno.

Iz življenja na deželi

Bregana. Prosvetni odbor Sokola pod vodstvom prosvetarja g. Trdana in podmladek JS iz Velike doline pod vodstvom učitelja g. Havička sta priredila skupno akademijo v sokolski dvorani v glasbenimi in pevskimi točkami, simbolično stiko, deklamacijami in skupinskimi vajami. Prosvetar g. Trdan je imel lep govor o Jadrani. Po akademiji sta sledila razvito in blagoslovitev prapora Jadranske straže, ki ga je podmladkarjem poklonil g. Milan Jelinek in mu tudi kumoval. Tako pestrih in posređenih akademij si želimo še več.

Kapeta pri Statini—Radenci. Na Petrovo je priredila oživljena podružnica Ciril-Metodove družbe v Horvati goštimil Metacijo darovanih dobrot. Predsednik g. Glaser je v uvodu povedal, da se bo uporabljal ves izkupicek za podporo siromašnih učencev tukajšnje šole. Izkupili so 306 Din, kar je velika vsota glede na neznaten obisk.

Radeče. V petek dopoldne po šolski maši je bila v šoli zaključna proslava narodne in obrtne nadaljevalne šole. Proslavo je otvoril šolski upravitelj g. Pečnik in je imel lep nagovor na šolsko mladino in starše. Odličnjakom so se pred razdelitvijo šolskih izkazov razdelile nagrade, ki jih je oskrbel krajevni šolski odbor. — Mestna občina je nabavila škroplilni voz, s katerim nam zjutraj in zvečer učišuje prah. Samo bi se moralo večkrat škropiti.

Višnja gora. V torek je hotela izvršiti samomor neka 24letna mladenka iz St. Ruperta na Dolenskem. Pri železniškem predoru je sedla s poldrugoletnim nezakonskim sinčkom na tračnice in čakala na vlak. K sreči so njeno namero opazili in jo odstranili. Prvo noč je dobila stanovanje z otrokom pri občini, naslednjega dne pa jo je občinski sluga odpravil v njeno domovinsko občino. — V nedeljo popoldne je na nevarnem ovinku pri Faturju padel s kolesa Jože Dremelj tako nesrečno, da je obšel nezavestno z zlomljeno ključnico in razbito glavo. Odpravili so ga v bolnišnico. — Za slavo 50letnice gasilske čete v nedeljo se Višnja gora z vneto pripravlja. Ob tej priliki se bo razvil tudi prapor, delo g. Boža Račiča, ravnatelja osrednjega zavoda za ženski obrt v Ljubljani. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel g. ban, ki bo tudi kumoval novemu praporu. Na večer pred slavo bo v višnjegorski sokolski telovadnici akademija v počastitev najstarejših članov. V nedeljo popoldne bo narodna veselica poleg sodiča. Prometni ministristvo je dovolilo udeležencem naše proslave polovično vozno ceno na proga od Karlovca, Celja in Rakeka.

Zalog. Sokolska četa priredi 7. t. m. ob 16. na vrtu g. Sicherlove svoj letni javni nastop, da položi račune svojega vzgojevalnega in telovadnega dela. Ta prireditve je posebno pomembna, ker zaključuje četa 5 let svojega delovanja. Priredila bo tudi primerna zabava, da bi se tako pridobilo nekaj prispevkov za gradbo lastne strehe.

Spominjajte se CMD

RAZPIS

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje drugo javno ponudbeno Metacijo za dobavo raznega lesa za mostove.

Licitacija se bo vršila v skrajšanem roku v četrtek, dne 11. julija 1935 ob 11. uri dopoldne v mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20. septembra, kjer se med uradnimi urami dobe razpisni obrazci in pogoji.

MESTNO POGLAVARSTVO V LJUBLJANI

dne 3. julija 1935.

Predsednik:

Dr. Vladimir Ravnihar l. r.

Sokol Sokolsko slavlje v Prekmurju

Dolnja Lendava, 1. julija. Zanimanje za zlet mariborske sokolske župe, ki bo nedeljo, 7. t. m., v Lendavi je prav veliko.

Voznja je za vse udeležence polovična na vseh vlakih. Železniška legitimacija za 5 Din se kupi na obojni postaji. Ker bi bila zveza z rednimi vlaki manj ugodna, bosta vozila dva posebna vlaka in to na progi Maribor—Lendava in Sobota—Ormož; ta se v Ormožu priključi k mariborskemu vlaku. Iz Maribora in iz Sobote bosta odpeljala vlaka ob 4. uri zjutraj, skupni vlak pa bo prišel v Lendavo okrog 7. ure. Iz Lendave bo odšel ob 22 uri.

Spored obsega sprejem gostov pri prihodu vlaka, takoj nato skušnjo za nastop, ob pol 12. uri razvitje prapora in obhod po mestu, ob 15. uri pa javni nastop na letnem telovadišču.

Sokolska prireditve v obmejni Lendavi je velikega pomena za razvoj narodne in sokolske misli. Da dobi čim bolj svečan in sokolski značaj, se naprošajo vsi bratje in sestre, da prihitijo na zlet v korojih.

Pozor pevaka društva in šole!

Ivan Kacin

DOMŽALE

tvornica glasovirjev

Dobavlja prvovrstne

pianine od Din 10.000,

harmonije od 2000

Din. Tudi na obroke.

Popravlja in uglašuje.

Zaloga materiala.

Naročila se sprejmo

Gospodstvska c. 12,

dvorišče, Ljubljana

Zahtevajte cenik!

1766

Sokol v Rajhenburgu se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k uspehu prireditve. Posebna zahvala onim, ki so darovali denar in blago, in poštovnim veziljam, ki so vezale tako lep prapor.

Nastop gornjega dravinskega sokolskega kroga je bil v Ločah. Pred-nastopom je ob zvokih domače godbe krenil sprevod izpred šole na okrašeno telovadišče. Telovadne točke so bile vse prav lepo podane. Najbolj sta ugajala Turški ples petih članic iz Poljčan in elitna ritmična sestava petih članic iz Konjic. Vse nastop je vodil okrogli načelnik s pomočjo vaditeljev in vaditelj Pirjeve, Gurduškove, Uletove, Davidove, Fricove, Požogove, Jerebove, Hrovata in domačega načelnika in stariste Solarja, ki ima prav veliko zaslug za lep uspeh. Po nastopu, ki je bil lepo obiskan, se je vršila prijetna sokolska zabava ob sodelovanju domače godbe in sokolskega pevkega oddela iz Poljčan. V nedeljo 14. t. m. bo sokolski nastop v Poljčanah.

„Brodogve srečnih parov“

V Ankari se je sestavil odbor, ki poziva vse poročene in saročene ljudi, naj bi svoje zlate poročne in saročne prstane podarili turškemu vojnemu letalstvu. V zameno bi prejeli bronaste prstane, s katerimi bi se zgradilo turško brodogve, ki bi nosilo ime »brodogve srečnih parov«.

Globoko potrti naznanjamo, da je nepričakovano umrl dne 3. julija t. l. naš oče, stari oče, brat, gospod

Jože Zupan

čevljiarski mojster in meščan ljubljanski.

previden s tolažili sv. vere v starosti 75 let.

Pogreb dragega rajnega bo v petek ob 5. uri popoldne, Novi trg šte. 1.

Ljubljana, 3. julija 1935.

France, Jože in Ciril, sinovi; Ženi por. Turin, Fini por. Turin, hčeri; Nežka, sestra, nečak in nečakinje ter ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nadvse ljubljani soprog, oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Anton Grčar.

pekovski mojster

dne 4. t. m. po dolgi, mukopolni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajočega, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 5. julija 1935 ob 1/2 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Lončarska steza 6, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. julija 1935.

Zvonko, sin

Jožica Grčar, soproga

in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod, Ljubljana.

MALI OGLASI

Službo dobi

Vasica, Vasica 50 par; za danje naslova ali za 3 Din. (3)

2 hlapca

po Stena, vajna konjev in goveda sprejme takoj. Marja Spreitzer, Stara žaga, Čermošnice, Dolensko. 15177-1

Gospodično

starina otrokoma. Pogoj: perfektno znanje nemškega jezika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfekt« naz. 15088-1

Fotografirajo

ali fotografirajo prvovrstno moč za amatersko izdelavo, sprejem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 15233-1

Več izurjenih

pletelj na stroj in izurjen pri krojevalni trikotni stroko rabim za takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 15363-1

Fotografska

pomočnica posebno izurjena v izdelavi amaterskih del, t. m., se sprejme. Navesti je plačilo. Jutro pod »Fotografirajo« naz. 15390-4

Provizijskega

zastopnika za prodajo tehničnih in bi-gijskih predmetov po Dravski banovini, sprejem. Ponudbe po »Reprezentativne« na ogl. odd. Jutra. 15391-6

Postrežnik

30—35 letno, za ves lan k 3 danšni redni za St. Sreča, sprejem. Pogoj: na ogl. odd. Jutra pod »Inteligentna«. 15244-1

Knjigovez

ki je rutiniran rešal na brzovalnem stroju in 3 večje knjigovske delavke, dobe takoj službo v Ljubljani. Josip Čemašar, Ljubljana. 15245-1

Gospodično

(bono) 18 let 5 in 1 leto starim otrokoma. Pogoj: perfektno znanje nemškega jezika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestice« naz. 15068-1

Slasčičar(ka)

mlad, izkušen, ki je vešč izdelovanja slaščic, dobi trajno mesto v finem lokalni na morju. Nujne ponudbe z navedbo plačilnih pogojev na go. Lang, Hercegovci, mlekarna Zdravljak. 14908-1

Šiviljsko pomočnico

sprejma salon »Danica«, Aleksandrova c. 4. 15390-4

Šiviljske pomočnice

sprejem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 15391-1

Žensko za vse

sprejma vdovec. Ponudbe pod »Gospodinja« na ogl. odd. Jutra. 15397-1

Službe išče

Seveda 50 par, davek 1 Din, za šifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši mesec 12 Din. 15390-4

Absolviran filozof

romantizem, instruiran jezike za vse razrede gimnazije. Za nje razrede vse predmete. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praksa«. 15397-4

Natakarica

s kavicjo 18 let, meeta, najraje na Gorenjskem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 15390-3

Brivski pomočnik

dobro delavec v moški stroju, ki je vešč izdelovanja slaščic, dobi trajno mesto v finem lokalni na morju. Nujne ponudbe z navedbo plačilnih pogojev na go. Lang, Hercegovci, mlekarna Zdravljak. 14908-1

Mirna stranka

brez otrok, 18 let manjšo stanovanje za argus ali posnjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik«. 15348-2

Gospodična

s 4 razredi gimnazije, zmožna strojno, nemščino in pišarniških del, želi službo v gozdarstvu ali v pišarni. Naslov: Ela Vimer, Krško. 15322-2

Kmečko dekle

zmožno kuhanja in vseh domačih del, 18 let, 18 let, Naslov v ogl. odd. Jutra. 15356-2

Pouk

Seveda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši mesec 17 Din. 15390-4

Privatni pouk

francoske in nemščine tudi tekom počitnic in pripravo srednjšolske(kam) za popravne izpite tudi strokovna učitelja jedkov, Beethovnova ulica 15, visoko priljite, v sredi. 15262-4

Instruiram

za popravi izpit prvo in drugolice. Naslov v ogl. odd. Jutra. 15397-4

Kupin

Seveda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši mesec 17 Din. 15390-4

Rabljen voz

na dva kolesa (ciza), kupim. Ponudbe na parfu merila Sv. Petra cesta 13. 15324-7

Prodaj

Seveda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši mesec 17 Din. 15390-4

Konzervator

za slaščice, 3 posode; 2 železna rezervarja za 8.000 in 2.500 litrov, prodamo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 15260-6

Lister suknjič

bouret, skaut, sportske bluze, pumparce in razno perilo, kupite zelo poceni pri Priskarju, Sv. Petra cesta 14. 31-6

Izložbena stojala

in kovinske predmete nudl Krom - Kovina, Ljubljana, Tyrševa 34. 300-6

Kapital

Seveda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši mesec 17 Din. 15390-4

Državni uradnik

18500 Din posojila. Za oboroži da hranilno knjižico Din 1.350. Samo takojšnje ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko: »Vrsem maj«. 15391-16

Vloznice vseh bank

nakup, prodaja in zaloga, vse vrste posojila kulantno in sanonjivo. »Financiere«, Zagreb, Preobračena c. 5, telef. interurb. 44-00. 15391-16

Naročila za dravsko bano

vino, sprejma zastopnik Grašek Jože, Ljubljana, Gledališka ul. 4, telefon interurb. 33-04. 190-16

Lokali

2 skladišči vsako posebej in 1 delavnico, oddajo takoj. Celovška cesta 50. 15324-7

Gostilno

dobro 1800, 1800 m in najem ali na račun. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Postenost«. 15341-17

Lokal

in delavnico ugodno oddam. Novi trg št. 5. 15395-10

Branjarjo

s točenim pišajo na najpomembnejši zagrebški ulici s kompletno opremo, veliko zalogo blaga, ker se preselijo v lastno hišo, ki sem jo priključil v tej branjarji, prodam za 19.000 Din. Mesecna najemina s stanovanjem 900 Din. Poslovnica Pavlovič, Zagreb, Hila 144. 14955-19

Posest

Vasica, Vasica 1 Din; za danje naslova ali za 3 Din. (3)

Hišo

Konec dunajskega zavoda za raziskovanje možganov

Zaradi smrti prof. Economa in samomora asistenta dr. Horna

Dunajski zavod za raziskovanje možganov je zaslovel po svojem delu po vsem svetu. Sedaj ga likvidirajo. Po smrti njegovega ustanovitelja prof. Economa, ga je vodil Economov asistent dr. Horn.

V letošnjem januarju je potekla njegova pogodba, ki je niso pravočasno obnovili. Nato je izvršil dr. Horn v strahu, da izgubi svoj položaj, samomor, odločilni krogi pa so sklenili sedaj pod pretvezo, da je bil to zadnji strokovnjak na tem področju, zavod likvidirati.

Avstrijski tisk ne more razumeti, kaj so ti krogi cinčali z obnovitvijo službene pogodbe, če se jim je videl zavod tako nenadomestljiv. Zdi se pa, da gre pri stvari za sistem, kajti istočasno poročajo, da se opusti tudi klinika za ortopedično kirurgijo, ki si je pod prof. Albertom Lorenzom pridobila svetovni sloves. Razdelili jo bodo na dve drugi kliniki. V Avstriji hočejo štediti, štednja pa nemudoma posega najprej v znanstvene zavode.

Ali je, ali ni pravi?

Poročali smo, da so neki prenapetosti v Nici napadli skupino šetalcev, med katerimi so domnevali nemškega kancelarja Hitlerja. Siromak napadenec jim je šele na policiji utegnil pojasniti, kakšno usodno zmoto so napravili, ko so se dejanski lotili nedolžnega človeka, ki je samo po obrazu podoben Adolfu Hitlerju

Italija in Sueški prekop

Na vprašanje nekega časnikarja je odgovoril visok uradnik Društva Sueškega prekopa, da bo imela Italija skozi ta prekop prosto pot za svoje vojne in trgovske ladje tudi v primeru, da bi med njo in Abesinijo izbruhnila vojna. Angleži, o katerih je bil govor, da bi utegnili prekop za Italijo zapreti, imajo namreč samo 46 odst. delnic te družbe v svojih rokah, ostalo imajo Francozi, ti pa ne morejo imeti z Italijo nobene afeze.

Letalski promet v bodočnosti

Se pred 1. 1950. bo letalski promet skozi stratosfero samo ob sebi umevna stvar, pravi ruski izvedenec za zračni promet, prof. Čiževski. Aparati bodo tedaj ogromni, v njih bo prostora za stotine in celo tisoče potnikov, gnalo pa jih bo 10 do 20 dieselskih motorjev po najmanj 1500 k. s., kajti sedanji eksplozijski motorji bodo zastareli. Brzina stratosfernih letal bo znašala 800 do 1000 km na uro, pri vzletu pa jim bodo pomagala posebna vlačilna letala. Kakor je razvidno iz besed prof. Čiževskega, v Moskvi prvo takšno orjaško stratosferno letalo že gradijo. Obratovalo bo na progi Moskva — New York, za katero bo rabilo le 8 do 11 ur.

Razžagan na dvoje

V kraju Neprada Salaj v Rumuniji je neki orožniški podčastnik inspiciral veliko žago. Ko je opravil svojo dolžnost, je hotel še sam razžagati hloď. Ravnal pa je pri tem tako nerodno, da ga je stroj zgrabil in preden so mu mogli pomagati, je oblezal dobesedno v dveh kosih na tleh.

R. L. Stevenson:

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleškem

»Snočnje sitnosti naj bi še bile,« sem odvrnil, »a videti je, da se danes obetajo nove. Najprej se bo treba pomeniti z gospo McRankinovo, ki utegne priti vsak trenutek, da naju vrže na cesto.«

»O, zastran te si nikar ne belite glave, gospod Anne,« je rekel Rowley in nesramno pomežiknil z zariplimi očmi. »Starka laja, a ne grize.« Vkljub fantovim besedam nisem prav nič hrepenel po svidenju z Betijo.

Hišni zvonec, ki je nenadoma zapel, me je pognal nazaj k kamini. Čez pet neskončnih minut je stopila v sobo gospa McRankinova z mojo novo plesno obleko. Takoj sem jo odnesel v sosednjo sobo in jo razgrnil po postelji — maslinastozeleno suknjo s pozlačeni gumbi, hlače enake barve in bel telovnik s sinjimi in zelenimi potočnicami. Ogledovanje te obleke mi je krajšalo čas do kosila.

Čas obeda je dvakrat blagoslovljen: ujetnikom in ljudem, ki imajo tek do jedi, pomeni ločilo in prestopnik sredi večnosti. Ob svoji zarebrnici in kozarcu rjavega piva sem se tolikan obotavljal, da me je nazadnje gospa McRankinova, ki je bila že dvakrat prišla pospravljat, z obrazom kumejske Sibile vprašala, ali mislim do noči sedeti za mizo.

Poldan se je prelil v somrak, in o mraku se je gospodinja vrnila s čajnim podnosom. Ko je bila ura šest, sem se umaknil v spalnico, da bi se oblekel.

Šele okoli sedmih, ko sem bil že napravljen, sem stopil v sobo svojega nesrečnega sluga. Našel sem ga sicer manj rumenega, a še

Poganstvo na Poljskem

Katoliška poljska agentura poroča, da se med radikalno kmečko mladino opaža močna propaganda za povratak v poganstvo. Mladinski organizaciji »Więci« in »Siew« sta po vzoru iz Nemčije začeli agitirati za poganstvo starih Slovanov. Glasilo te radikalne mladine je priobčilo članek z ostrim napadom na cerkev in pravi, da »samo povratak k starim slovanskim tradicijam lahko reši poljski narod, ki ga je krščanstvo popolnoma zastrupilo.« Članek pravi nadalje: »Krščanstvo je danes pokopališče, ki je opustelo že od srednjega veka.« Katoliška agencija je zaradi tega nastopa kmečke mladine zelo vznemirjena, poljski tisk pa mu ne prisoja nikakršnega pomena.

Obdavčeni zakoni

Ameriški poslanec Raymond Cannon je predložil zakonski načrt, po katerem naj bi se obdavčila imetja dolarskih princes, ki se hočejo poročiti z evropskimi plemenitaši, s posebnim davkom 25 odstotkov. Po vojni se dogaja bolj nego kdaj prej, da si Američanke s svojim bogastvom omišljajo za moške Evropece z zvanečimi plemenitaškimi naslovi. Ti zakoni običajno niso pravi zakoni, temveč gola kupčija, ki bi jo Cannon sedaj rad zatrl.

Brezžična reportaža iz ognjeniškega žrela

Evropski ravnatelj ameriške narodne radijske družbe Jordan je te dni poslušalcem preskrbel senzacionalno reportažo, in sicer iz žrela ognjenika Vezuva. Vse, kar je tu videl in vse glasove Vezuva so prenašali na kratkih valovih v Ameriko. To reportažo so prenašale tudi mnoge nemške postaje.

Radio

Petek 5. julija

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Poročila, vreme. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Pesmi južnih Slovanov na ploščah. — 14: Vreme, spored, borza. — 18: Slovenske koračnice na ploščah. — 18.20: Violinski koncert, izvajata gdč. E. Poženelova in g. Ciechoki. — 18.50: Nekaj satir (Gustav Strniša). — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos iz Zagreba. — 20.30: Prenos iz Beograda (šah). — 21: Iz Zagreba. — 21.30: Čas, poročila, spored. — 20: Smetana: Moja domovina (plošče Beograd 16.40: Koncertna ura. — 20: Klavirski koncert. — 21: Iz Zagreba. — 22.20: Plošče. — Zagreb 12.10: Plošče. — 20: Kompozicijski večer. — 21: Violinski koncert. — Praga 20.15: Koncert Češke filharmonije. — 21.35: Zvočne slike. — 22.30: Plošče. — Varšava 21: Simfoničen koncert. — 22.10: Lahka godba. — Dunaj 12: Orkester. — 16.15: Kitare. — 17.10: Zbor in orgle. — 20: Vesele žene Windsorske. — 22: Lahka godba. — 24: Vesele melodije. — Berlin 20.45: Dramski večer. — 23: Iz Mozartove dobe. — Muenchen 20.15: Spevoigra. — 22.30: Komorni koncert. — 23.30: Iz Stuttgarta. — Stuttgart 20.15: Iz Muenchena. — 20.45: Plesni večer. — 22.30: Pesmi. — 24: Simfoničen koncert. — Rim 20.40: Operni večer.

Sobota 6. julija

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Poročila, vreme. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Plošče. — 18: Radio orkester. — 18.50: Zunanje politični pregled (dr. Jug). — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Ob 100 letnici Copove smrti. — 20: Večer v spomin Matije Čopa. — grada. — 21.45: Čas, vreme, poročila. — 22: Radio orkester in radio jazz. — Beograd 16.20: Koncertna ura. — 20: Arije. — 20.30: Violinske skladbe. — 21.15: Godba kraljeve garde. — 21.45: Humoreske. — 23.30: Ples. — Zagreb 17.15: Godalni trio. — 20: Orkester. — 21.15: Iz Beograda. — 22: Pesmi. — Praga 19.15: Vojaška godba. — 20.45: Zvočna igra. — 22.45: Orkester. — Varšava 20.10: Leharjev koncert. — 21.30: Simfoničen koncert. — 22.30: Lahka godba. — Dunaj 12: Orkester. — 15.35: Zborovsko petje. — 17.10: Citre. — 19.10: Lahka glasba. — 20: Zvočna igra. — 22.10: Orkester. — 23.50: Jazz. — Berlin 20.10: Zabaven program. — 22.30: Orkester in solisti. — München 20.10: Plesni večer. — 23.15: Simfonična koračnica. — Stuttgart 20.15: Orkestralni in zborovski koncert. — 22.30: Ples. — 24: Bach, Mozart, Beethoven. — Rim 20.40: Operni večer.

Dogodivščina z balonom

Velik balon, ki ga je vodil slovit letalec Demuyter, se je dvignil z dvema drugima osebama na bruseljski svetovni razstavi. Veter ga je pognal proti južni obali Anglije in je pristal na drevesnih vrhvi nekega gozda pri Dallingtonu. Pri tem se je hudo poškodoval, vendar so se njegovi potniki, čeprav s težavo, rešili iz nevarnega položaja.

V višino meri 2.50 m

Američan Robert Wadlow iz Illinois je človek nenavadne telesne višine. Od temena do nog meri 250 cm. Zraven njega stoji njegova žena in najmlajši brat, ki sta oba v skupinski sliki kakor dve nedolžni stopenjici

Na toaletno mizo lepih dam,

ki hočejo ohraniti zdravo kožo in zdrav naravni taib spada le

RIVIERA

TOALETNO MILO,

ki je izdelano po kemičnih strokovnjakih na bazi olivnega olja

Leteči dojenček

Bivša plesalka kot mati

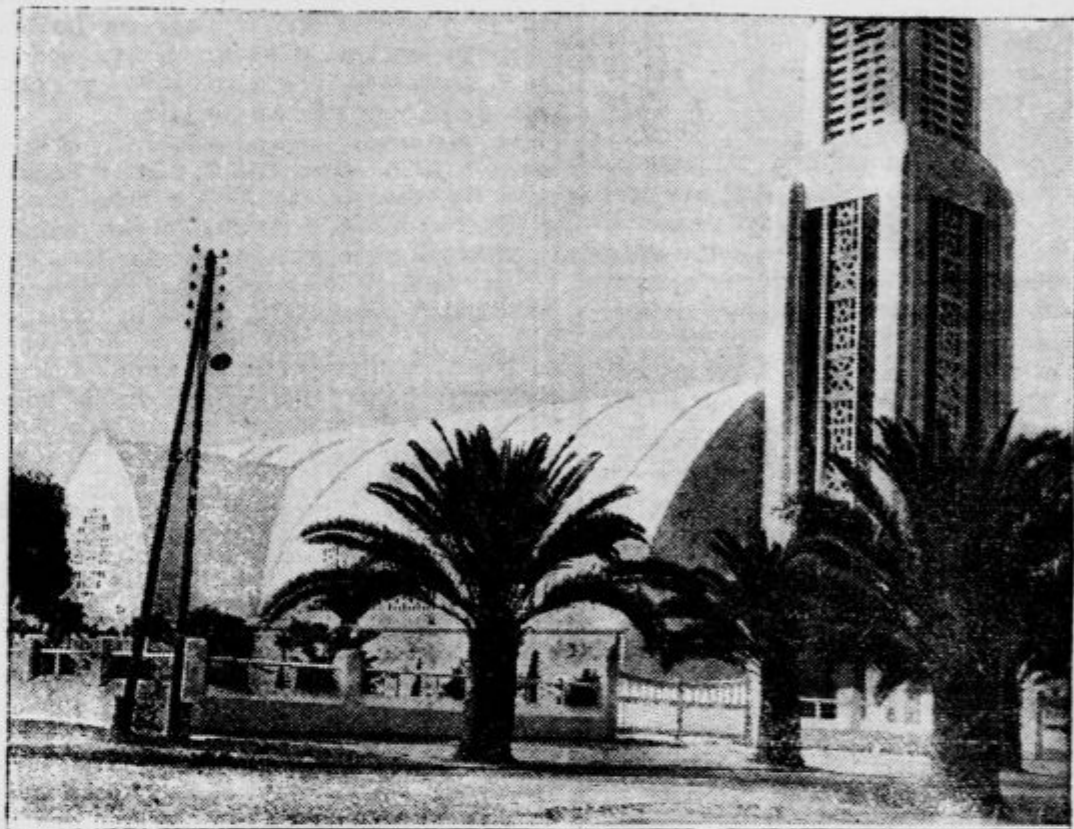
Winnie Drinkwater je bila pred letom dni ko se je omožila, edina škotska poklicna pilotka. Ne samo zavoljo svoje hladnokrvnosti in sposobnosti, tudi zaradi svojega prisrčnega humorja je bila zelo popularna.

Ko se je poročila, je izjavila, da se svojemu poklicu ne bo povsem izneverila. To je potrdila zdaj z dejanjem. Nedavno je rodila otroka in se je kmalu po porodu podala z

njim na polet. Seveda ni sama pilotirala letala.

Otroček se je izkazal vrednega svojega rodu. Ves čas v zraku je bil pri najboljši volji. Ko je letalo čez pol ure pristalo na tleh so Winniejo pričakovali njeni bivši tovariši-piloti in so ji čestitali k letalskemu debutu njenega malčka, ki so mu nadeli ime »Air Taxi baby«.

Mošeja v neomaroškem slogu

V Casablanci na afriškem ozemlju so zgradili krasno mošejo v neomaroškem slogu. Zgradba je pravi ponos moderne stavbarske umetnosti

Bolnišnica pod zemljo

Pod Staromestnim trgom v Pragi prično v kratkem graditi zaklon zoper zračne napade za 3000 oseb. Uredili ga bodo po najnovejših izkušnjah v tem področju. Pod staromestnim rotovžem nameravajo zgraditi tudi podzemeljsko bolnišnico, ki bo dajala možnost za operacije tudi med zračnimi napadi. To bo menda prva bolnišnica te vrste v Evropi.

Ameriški drobiž

V Zedinjenih državah pridelajo vsako sekundo 20 sodov surovega olja.

Neki David Bernstein, ki je nastopil pri zadnjih volitvah kot kandidat v Filadelfiji, ni dobil niti enega glasu, niti svojega — ker je prišel prepozno na volišče.

Ben Marshall iz Frankforta v Kentuckyju izdaja štirinajst dnevnik samo za svojih osem sinov in pet hčera, ki živijo v raznih krajih Unije.

Izdajatelj lokalnega lističa v Mount Carmelu v Pennsylvaniji je pred kratkim pozval vse svoje bolne naročnike, naj plačajo naročnino za daljši čas v naprej, da kar bi se jim v primeru smrti oddolžil s posebnimi ganljivo posmrtnico.

Dr. Hinson iz Newporta, Arkansas, nosi vedno po šest ur, dve iznad njih sta zapostavljeni.

Zaroka Lavalove hčerke

Edinka francoskega ministr. predsednika gdč. Jose Lavalova se je zaročila z grofom Renejem de Chambrunom. Grof je po očetu potomec Lafayetta, a po materi je v sorodstvu z ameriškim državnim predsednikom Rooseveltom.

A NEKDOTA

Mozart je moral nekoč prijaviti višino svojih dohodkov za davčno oblast. Vpisal je v formular vsoto 300 goldinarjev, v razpredelnico za opazke pa je pristavil: »Preveč za to, kar napravim, premalo za to, kar bi lahko ustvaril.«

VSAK DAN ENA

»Kako pa ste mogli inserirati, da je soba velika in prostorna, ko je vendar tako majhna!?!«

vedno skesanega, poslušajočega gospo McRankinovo, ki je z odprto knjigo sedela ob njegovi postelji in ga tolažila s primernimi reki iz Salomonovih pregovorov.

Ko me je zagledal, je kar zasijal. »Moj Bog, gospod Anne, to je pa res krasna obleka!«

Tudi gospa McRankinova je zaprla knjigo in mi privoščila resen, pohvalen pogled.

»Dostojno jo nosite,« je rekla, »kar je res, je res.«

»Samo zadovoljno sem se zasukal.« Mislim, da se mi prilaga.

»Pijanost, mislim, McRankine pa —«

»Govoriva o poslih, gospa. Najprej bi vas prosil za račun.«

»Račune sestavljam šele ob sobotah.«

»Prav,« sem dejal, »počakajte do sobote, in ko ga sestavite, odprite najin dolg od tegale.« S temi besedami sem ji podal pet in dvajset gvinej, tako da je ostalo v mojem žepu še pet gvinej in ena krona.

»Prebitek naj bo Rowleyu za hrano, stanovanje in sprotne potroške.«

»Kaj ne, da se drevi vrne, gospod Anne?« je vzkliknil Rowley.

»Bojim se, prijatelj, da ne bom utegnil. A nikar ne pozabi, da si mi obljubil pokorščino!« sem dodal, ko se je zganil na postelji, da bi šel z menoj. »Boleje mi služiš s tem, da ostaneš v Edinburghu. Ako čez teden dni ne boš imel sporočila od mene, pojdi skrivaj h gospodu Robbieju, odvetniku v Grajski ulici, in mu reci, da sem te jaz poslal. Ta ti pove, kar bo treba.«

»Če ne boste bolje skrbeli za fanta,« se je oglasila gospa McRankinova, »ga bo spravila jed še pod rušo, da o pijaci niti ne govorim.« Rowley se je zdrnil. »Pa bom že jaz pazila nanj.«

»Draga gospa —«

»Njegovo dušo je treba rešiti, sicer pa lahko nože snazi.«

Oporekanja ni trpela. Prepustil sem ji torej fanta v varstvo, obul dvojico galoš iz zapuščine pokojnega gospoda McRankina in krenil na pot po ulicah, ki jih je bičal dež.

Vstopnica mi je kazala pot na Buccleuchski trg, nedaleč od Georgeve ceste. Tu je stala okoli treh ali štirih svetilj in progastega platenega šotora množica premočenih gledalcev. Gostje so že prihajali z vseh strani. Hitro sem se preril skozi trumo, pokazal svoje vabilo in se vzpel po stopnicah, okrašenih z zastavami in zelenim rastlinjem. Zgoraj me je čakal častitljiv sluga. »Oblačilnica je na levi, gospod.« Ubogal sem ter zamenjal površnik in galoše za kovnato znamko. »Katero ime, gospod?« je nato vprašal starič in se sklonil nad mojo vstopnico, med tem ko sem se obotavljal v predsoju in se razgledoval po plesni dvorani; nato se je odkrnil in mahoma na vse grlo zarjovel: »Gospod Ducie!«

Ni mi treba opisovati strašne tesnobe, k ime je stiskala za grlo. Na srečo se je bil pričel ples; stoli ob stenah so bili dokaj zasedeni. Manj imenitni gostje so bili že prišli in so s slastjo in zanimanjem opazovali odlične zamudnike. Tako sem mogel smukniti v kot, ne da bi se bil kedo zmenil zame razen majhnega obredarja, okroglega kakor kokarda, ki jo je nosil v gumbnici. Ta se je odtrgal od sosednje skupine in z vsiljivim smehljajem pristopil k meni.

»Gospod — e Ducie, če sem prav slišal? Gospod je najbrže tujec v naši severni prestolnici in kakor upam, tudi plesalec?« Priklonil sem se. »Dovolite mi, gospod Ducie, da vam poiščem plesalko.«

»Morda bi me hoteli seznaniti z gospodičino, ki sedi tamle pod godčevskim odrom...« Spoznal sem bil Ronaldovo oboževanko, deklico v rdeči obleki z večera pri gospodu Robbieju; nocoj je imela zelenkasto.

»Z gospodičino McBeanovo, gospodičino Kamilo McBeanovo?« Dragovolje. Imenitno znate razlikovati, gospod. Prosim, izvolite z menoj.«

Odvedel me je po dvorani in me predstavil. Gospodična McBeanova me je predstavila svoji materi, brkati gospe v togi, črni svili, ki ji je krasil glavo črn cepček z živorečnimi trakovi.